

HONVÉD ALTISZTI

F O L Y Ó I R A T

XXIII. évfolyam · 2011/5.

**AZ ALTISZTKÉPZÉS
ÚJ RENDSZERÉRŐL**

Tartalom

BAJTÁRSIASSÁG TEGNAP, MA, HOLNAP	2
ALTISZTEK A NEMZET SZOLGÁLATÁBAN	3
TANÁCSKOZTAK A VEZÉNYLŐZÁSZLÓSOK	4
PÉLDAMUTATÓ HELYTÁLLÁS	4
KECSKEMÉTI VIZIT	5
VESZPRÉMBEN JÁRT A MAGYAR HONVÉDSÉG VEZÉNYLŐZÁSZLÓSA	5
AZ ALTISZTKÉPZÉS ÚJ RENDSZERÉRŐL	6
IN MEMORIAM FEKETE IMRE	9
FELÚJÍTOTT KATONATEMETŐ	9
„BLACK RIVER 2011”	10
TEST ÉS LÉLEK PRÓBATÉTELE	12
EGY HÉTIG KATONÁK LEHETTEK	14
HOGYAN TELNEK A TŰZOLTÓK HÉTKÖZNAPJAI?	16
EGYÜTT A BIZTONSÁGÉRT	17
A FIZIKAI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ EDZÉSPROGRAMOK (4.)	18
KARDDAL ÉS TOLLAL	20
NEMZETI VÁGTA:	
MEGINT LOVAS NEMZET LEHETÜNK?	23

BAJTÁRSIASSÁG TEGNAP, MA, HOLNAP

Gyula bácsi már elmúlt hetvenéves és saját bevallása szerint mindennap meghal egy kicsit, aztán persze, egyre nehezebben ugyan, de újjászületik. Ebben a korban már természetesen „itt fáj, ott fáj”, és minden héten megfordul a fejében, hogy azt mondja a bajtársaknak a klubban: „Fiúk, vége, ne várjatok legközelebb, nem tudok jönni.” Aztán eljön a szerda, és Gyula bácsi, botjára támaszkodva, pontosan megérkezik a bajtársi összejövetelre.

Miért? Amikor erről beszél, tompa csillogású barna szemébe izzó fény költözik. Egész egyszerűen hiányzik neki a régi harcostársak társasága, akikkel manapság is ugyanúgy ugratják egymást, mint egykor, erejük teljében.

Vajon azok a fiatal katonatisztek, altisztek, honvédtisztjelöltek, akik részt vettek október elején (a Bajtársi Egyesületek Országos Szövetsége szervezte) Katonanemzedékek Találkozóján, szintén rendszeresen összejárnak majd idős korukban?

A személyes kapcsolattartást megdöbbenő sebességgel váltják fel a különböző on-line közösségi modulok. A számítógép közvetít szöveget, képet és hangot, azaz közvetve beállt az emberek közé. A kézfogás – mely üdvözlési szokással a felek energiájukból adnak át a másoknak egy kis adagot – ilyen módon lehetetlenné vált. Az egy szervezetbe tartozást pedig leginkább virtuális klubtagságok jelentik, de ezek általában csak üres feliratok, mindenféle belső tartalom nélkül.

Ennek fényében úgy gondolom, hogy az utóbbi időben felértékelődött a bajtársiasság és általában a katonalét szerepe. Ha valaki sok időt tölt katonák között, rájön arra, hogy ezeket az embereket egyáltalán nem csak az egyenruha és a közös munkahely köti össze. Nem pusztán kollégák ők, hanem ténylegesen bajtársak, azaz társak minden téren.

Egyáltalán ne földre szállt angyali sereget képzeljünk el, és nyilván ők sem cseresznyéznek mindannyian egy tálból, de olyasféle összetartást érezhetünk meg közöttük járva, amelyet más civil közösségekben nemigen. Ismerik a másikat, mégpedig azért, mert beszélnek egymással. Szűkebb katonaközösségben nem történhet meg az, hogy csak egy esetleges tragédia után jönnék rá arra, hogy „te jó ég, mennyire nem tudtam az illetőről semmit, menynyi mindent meg kellett volna még beszélünk”, ami bizony sajnos a civil életben egészen hétköznapi jelenség. Ők valóban kapcsolatban vannak egymással – nemcsak élnek, elbeszélnek egymás mellett...

A katona a modern világban nemcsak azért érték, mert felelősödött arra, hogy akár élete árán is megvédi a hazát és az állampolgárokat, hanem azért is, mert a hagyományos értékeket, köztük régmúlt korok máig pozitív eszméit is képviseli. Olyan mélyen beléjük ivódott a bajtársiasság, a közösséghez való tartozás érzése, hogy még idős korukban is, fizikai akadályokat leküzdve, újra és újra át akarják élni. Akárcsak néhány óra kellemes beszélgetéssel, nosztalgizással. Mint például Gyula bácsi.

ALTISZTEK A NEMZET SZOLGÁLATÁBAN

Ünnepélyes tanévnyitó Szentendrén

Kétszáznegyvenhét leendő tiszthelyettes sorakozott fel szeptember 2-án Szentendrén az MH Központi Kiképzőbázis (MH KKB) alakulóterén, hogy részt vegyen az MH Kinizsi Pál Tiszthelyettes Szakképző Iskola (MH KPTSZI) ünnepélyes tanévnyitóján. Az eseményen megjelent dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke, Bozó Tibor dandártábornok, a Honvéd Vezérkar személyzeti csoportfőnöke, illetve Mikusi Zsolt ezredes, az MH KKB parancsnoka. Szentendre városának képviselőjében dr. Török Balázs alpolgármester vett részt a tanévnyitón.

Benkő Tibor vezérezredes beszédében hangsúlyozta: a megjelentek olyan szolgálatot, hivatást választottak, amelynek keretében egész életükre esküt tesznek Magyarország védelmére, a haza érdekeinek képviselőjére és szolgálatára. Emlékeztette az iskola növen

A NEMZET SZOLGÁLATÁRA KÉSZÜLNEK

KOSSUTH LAJOS ÉS ELŐLÁRÓIK ELŐTT TETTEK ESKÜT A FIATALOK

dékeit: a katona akár élete feláldozásával is szolgálja a nemzetet, ha kell, hiszen esküjén túl gondolkodásmódja, érzelmvilága és a haza iránti feltétlen elkötelezettsége is ezt kívánja meg tőle.

A tiszthelyettes-hallgatók kötelezettségeiről szólva a vezérezredes kiemelte: lelkiismeretesen, becsületesen, legjobb tudásuk szerint kell teljesíteniük az iskolában, hiszen csak így szereshetik meg a szükséges elméleti tudást, és így válhatnak majd méltó példaképpé a legénységi állomány számára; e módon gondoskodhatnak katonáikról, akiknek érdekeit bajtársias szellemben szintén szolgálniuk kell majd. A Honvéd Vezérkar főnöke eredményes

munkát kívánt a megjelenteknek a következő tanévben, hangsúlyozva, csak rajtuk múlik, mit érnek el: „Mindenkitől a legjobb tudása szerinti feladatvégzést kérem és várom el!”

A tábornok a Magyar Honvédség helytéről elmondta: a hatékonyabb működésért mindenki tehet, amennyiben olyan szellemben gazdálkodik a rá bízott honvédségi javakkal, eszközökkel, mint tenné azt a saját pénztárcája esetében. Zárószavában azt kívánta a megjelenteknek, hogy mindenki találja meg számítását a maga posztján, beosztásában, és ehhez sok sikert kívánt.

Kriston István törzsszászlós, a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa, a leendő tiszthelyet-

KRISTON ISTVÁN TÖRZSSZÁSZLÓS ARRÁ KÉRTE A HALLGATÓKAT, HOGY FELADATAIKAT BÜSZKESÉGGEL ÉS SZAKMAISÁGGAL LÁSSÁK EL

tesekhez intézett beszédében így fogalmazott: a feladat, amire a jövő tiszthelyettesei készülnek, nem könnyű, ugyanakkor megtisztelő hivatás, amely elhivatottságot, önzetlenséget, fegyelmet és odaadást kíván. Kriston törzsszászlós hangsúlyozta a magyar történelmi tradíciók és értékek fontosságát, és azt kérte a hallgatóktól, hogy feladataikat a magyar katonákra jellemző büszkeséggel és szakmaisággal lássák majd el.

*Draveczi-Ury Ádám
Fotó: Rácz Tünde*

TANÁCSKOZTAK A VEZÉNYLŐZÁSZLÓSOK

Nyers József mérnök ezredes, az MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred parancsnoka meghívására szeptember 20–21-én Szentesen tartották kétnapos konferenciájukat a Magyar Honvédség vezénylőzászlósi. A tanácskozáson előadást tartott dr. Benkő Tibor vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke és Kovács József altábornagy, a MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka is.

A honvédség aktuális feladatairól, a várható változásokról, az új humánstratégiai tervekről kaptak többek közt tájékoztatást a tanácskozáson a Magyar Honvédség vezénylőzászlósi.

A konferencia második napján előadást tartott dr. Benkő Tibor vezérezredes. A Honvéd Vezérkar főnöke bevezetőjében tájékoztatta a résztvevőket a Magyar Honvédség előtt álló feladatokról, a hadsereg költségvetésének helyzetéről, majd a jelenlegi állapotok és a várható változások kapcsán hangsúlyozta: a vezénylőzászlósok az adott katonai szervezet parancsnokságának szerves részét képezik. Ott a helyük a parancsnok, a parancsnokhelyettes és a törzsfőnök mellett, felelősek az altisztek és a legénységi állomány felkészítéséért. Nem

csak személyükben, de hatáskörükben és felelősségükben egyaránt. „Legyenek jól felkészült, kiváló szakemberek, akiknek javaslataik, ötleteik, elgondolásaik vannak, amit a parancsnokok előtt is képviselnek! Szükség van önökre, számunkra a munkájukra és a segítségükre” – zárta előadását a vezérkarfőnök.

A fenti gondolatot erősítette Kovács József altábornagy, a MH Összhaderőnemi Parancsnokság parancsnoka is. Mint hangsúlyozta, a vezénylőzászlósok a Magyar Honvédség gerincét képezik. Rendkívül fontos feladatot látnak el, tartást, megbízhatóságot, szakmai felkészültséget kell sugározniuk. Elvárás velük szemben a megbízhatóság és a helytállás minden körülmény közt. Ugyancsak feladatuk, hogy biztosít-

sák a katonai rendet és fegyelmet az alakulatoknál, legyenek összekötő kapocs a legénységi állomány és a tisztikar közt, erősítsék a honvédség működőképességét!

Kriston István törzszászlós, a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa szerint is szakmailag jól képzett, a szolgálatellátásban és a magánéletükben példamutató, kiváló altisztekre van szükség. Olyanokra, akik képesek javítani az alakulatuk, ezen keresztül a honvédség morálján, akik fontos feladatuknak tekintik az altiszti és a legénységi állomány érdekeinek a képviselését, a pályán tartást és az egységes szellem erősítését.

Galambos Sándor

PÉLDAMUTATÓ HELYTÁLLÁS A Magyar Honvédség tevékenysége a vörösiszap- katasztrófa következményeinek felszámolásában

A Magyar Honvédség gyorsan reagálva, megfelelő erővel, speciális feladatok végrehajtásával vett részt az iszapszennyeződés utáni mentesítésben. Az állomány helytállása példamutató volt, a Magyar Honvédség pedig bizonyította, hogy egy ilyen váratlan és egyedülálló ipari katasztrófa következményeivel is eredményesen meg tud birkózni – állapította meg Szabó Máté, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa. Vizsgálata során kiderült az is, hogy további fejlesztések szükségesek, és az is, hogy kevés a szerződéses katona.

Az ombudsman a katasztrófa-helyzetek hatósági kezelésének gyakorlati és szabályozási kérdéseit vizsgálva kért tájékoztatást a honvédelmi minisztertől, és munkatársai helyszíni vizsgálatot tartottak a székesfehérvári vegyvédelmi zászlóaljnál. Az alakulat parancsnoka beszámolt arról, hogy az iszapkatasztrófa következményeinek elhárításában szerzett tapasztalatok nyomán

technikai fejlesztésekre tettek javaslatot. A zászlóalj könnyített egyéni védőeszközöket ugyan kapott, a további fejlesztési lehetőségekről azonban – valószínűleg a beszerzési források csökkentése miatt – még nem érkezett válasz. Kiderült az is, hogy a szükségesnél alacsonyabb a vegyvédelmi zászlóaljnál dolgozó szerződéses legénységi állomány létszáma.

Szabó Máté jelentésében kiemeli, hogy a Magyar Honvédség az eseményekre gyorsan reagálva, megfelelő erővel, különböző speciális feladatok végrehajtásával vett részt az iszapszennyeződés utáni mentesítésben. A biztos a vizsgálat során nem észlelt olyan körülményt, ami arra utalt volna, hogy a mentesítésben közreműködő katonák alapjogai sérültek volna; a rendelkezésre álló információk alapján a munkakörülmények, a pihenés és ellátás – a körülményekhez képest – megfelelő volt, az állománytól panasz nem érkezett.

Az ombudsman jelentése arra is kitér, hogy a személyes helytállás mellett további komplex intézkedésekre van szükség a megfelelő technikai és szakmai háttér biztosítására. A katasztrófaelhárításra létrehozott szervezeteknek képeseknek kell lenniük, hogy egymással együttműködve, kellő szakértelemmel és eszközökkel elháríthassanak egy esetlegesen bekövetkező vegyi/biológiai, természeti/ipari katasztrófa-helyzetet, vagy kezeljék egy esetleges terrortámadás közvetlen következményeit.

A jelentés kiadásával a biztos rá kívánja irányítani a figyelmet annak fontosságára, hogy meglegyenek a katasztrófa-helyzeteket megelőző felkészülés, a mentés, a helyreállítás személyi és tárgyi feltételei. Szabó Máté ezért felkérte a honvédelmi minisztert, hogy mielőbb intézkedjen a mentesítő technikai eszközök korszerűsítéséről, és arról is, hogy a vegyvédelmi zászlóalj létszáma az általa ellátott feladatokhoz igazodjon.

KECSKEMÉTI VIZIT

A szolgálatukat teljesítő katonák elhivatottságáról és magas fokú szakértelméről szerzett kedvező tapasztalatokat – az MH 59. Szentgyörgyi Dezső Repülőbázis állományával találkozáskor – Kriston István törzszászlós, a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa, aki korábban járt már Szentendrén, az MH Központi Kiképzőbázisán, valamint az MH Ludovika Zászlóaljánál is.

A csapatlátogatás első napján folytatott megbeszéléseken az MH Összhaderőnemi Parancsnokság vezénylőzászlósa, Tóth László főtörzszászlós is részt vett. Kriston István először Kilián Nándor dandártábornokkal, a repülőbázis parancsnokával és a bázis megbízott vezénylőzászlósával, Bezenyi Tamás zászlóssal találkozott. Az MH vezénylőzászlósa tájékoztatta a bázis parancsnokát terveiről, elképzeléseiről, valamint a megújuló altiszti támogató csatorna fontosságáról.

A parancsnoki tájékoztató után Grécs György alezredes, a bázis törzsfőnök-he-

lyettese tartott előadást az alakulat szervezeti felépítéséről, feladatrendszeréről, technikai eszközeiről, hazai, valamint nemzetközi szerepvállalásairól, kötelezettségeiről. Ezt követően – a bázis rangidős altisztjeivel kiegészülve – szakmai megbeszélést tartottak, amelyen az esedékes feladatok végrehajtásával, a katonák mindennapi életére kiható kérdésekkel foglalkoztak.

A második napon altiszti, valamint légénységi állománygyűlést tartott Kriston István törzszászlós, amelyen meghatározta elvárásait. A vezénylőzászlós kiemelte a szervezethez kötődés, az egyéni lojalitás, a professzionalizmus, a szolgálat jelentőségét. Hangsúlyozta az altiszti és légénységi állomány szerepét, a megbecsülés és a tisztesség fontosságát, a katonai normák következetes betartását, betartatását. Az alakulat-bejárás alkalmával megtekintették az alegységek szolgálati helyeit, elhelyezési körleteit és a bázison rendszeresített technikai eszközöket.

ISMERKEDÉS A BÁZISON RENDSZERESÍTETT TECHNIKAI ESZKÖZÖKKEL, FELSZERELÉSEKKEL

A látogatás végén Kriston István törzszászlós a bázison szerzett tapasztalatairól tájékoztatta Kilián Nándor dandártábornokot. Kiemelte a repülőtéren szolgálatot teljesítő katonák elhivatottságát és magas fokú szakértelmét, amely meghatározója a magyar haderő további fejlődésének.

Szabó Tamás főtörzsrőmester

VESZPRÉMBEN JÁRT A MAGYAR HONVÉDSÉG VEZÉNYLŐZÁSZLÓSA

Szűcs József mérnök ezredes, az MH Légi Vezetési és Irányítási Központ parancsnoka és Szabó Ottó törzszászlós, a központ vezénylőzászlósa fogadták Veszprémben, a Magyar Honvédség „legifjabb” alakulatánál, Kriston István törzszászlóst, az MH vezénylőzászlósa. Kriston törzszászlós kinevezését követően számos katonai szervezetet meglátogatott, részben hogy alaposabban megismerje a honvédség alakulatainak feladatait, tevékenységét, tisztihelyettes kollégái munkáját, részben hogy a felkeresett szervezetek parancsnokai és az ott szolgáló katonák kapjanak az ő célkitűzéseiről. Ehhez a személyes találkozó a leghatékonyabb eszköz.

A veszprémi látogatás során a Magyar Honvédség vezénylőzászlósa tájékoztatást kapott a központ szervezeti felépítéséről, feladatairól és a szolgálatteljesítés során alkalmazott technikai eszközökről. A „bunkertúra”, vagyis a Sziklában tett látogatás

során pedig betekintést nyert a központ mindennapi munkájába is. A látogatás végén Kriston törzszászlós elismerően nyilat-

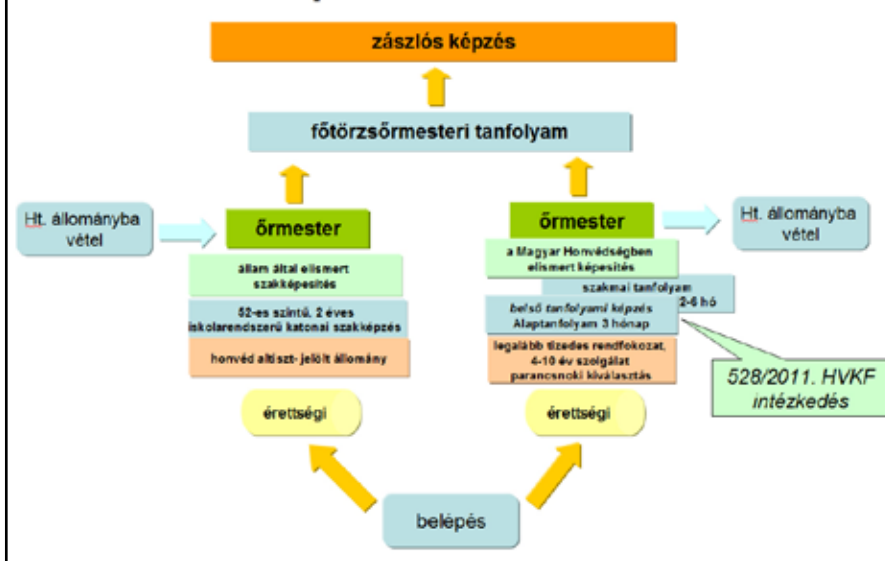
kozott a látottakról, az állomány szakmai felkészültségéről.

Németh Szilvia százados

KRISTON ISTVÁN TÖRZSZÁSZLÓS A HÁZIGAZDÁKKAL

Az altisztképzés rendszere: hivatásos

ségügy, a gazdálkodás, a gépjárművezetés, -javítás, tűzvédelem stb. területén egyértelműen csak a polgári szabályozók alkalmazásával lehet működtetni a hadsereget, a polgári életben is elismert képesítéssel lehet beosztást betölteni, tehát nem szükséges külön katonai oktatást fenntartani, egyszerűbb készen „megvenni” az alkalmas munkavállalót, aki civil végzettségével vissza tud illeszkedni a polgári életbe.

A KÉPZÉSI RENDSZER ÁTALAKÍTÁSA

Az új életpályamodellehez kapcsolódóan az oktatási, képzési rendszer átalakítására a Honvéd Vezérkar főnöke szabott fel-

adatot. A feladat szabásának megfelelően a tiszthelyettes-képzési rendszer átalakításának lehetőségeit a HVK Személyzeti Csoportfőnökség vezetésével, a kamarai jogkört gyakorlók, szakmai felelős szervezetek vizsgálták.

Olyan képzési rendszer működtetése a cél, amely a civil szakképzés, a munkaerőpiac, a meglévő állomány képzettségi helyzete, korfája, valamint a honvédség feladatai, szervezeti változásai és igényei folyamatos figyelemmel kísérésével és elemzésével rugalmasan alkalmazkodni tud a változásokhoz, a szakirányú szakmai képzés fejlesztésével képes biztosítani az igényelt számú és minőségű altisztet.

A képzési követelmények kialakításánál a hatályos jogszabályi előírásokat vettük alapul: A 20/2002. HM-rendelet 4. § (1) alapján „Az MH beosztásaiban végzendő feladatok ellátásához szükséges szakmai feltételek azon alapulnak, hogy az azt betöltő személy megfeleljen az ország fegyveres védelmére történő felkészítésen, valamint a rendeltetés szerinti alkalmazás sajátosságaihoz kapcsolódó, különleges ismereteken, jártasságokon, készségeken és képességeken, valamint szakmai gyakorlaton, tapasztalaton alapuló követelményeknek.”

A szakmai vélemények alapján az új típusú felkészítési rendre vonatkozóan a 95/2011. számú HVKF-intézkedés szabott feladatot, amely alapján két, egymástól jelentősen eltérő rendszert dolgoztak ki a szakemberek:

I. Tanfolyamrendszerű, belső altiszti felkészítés.

II. Új rendszerű, államilag elismert katonai szakképzés.

A már állományban lévő, érettségizett szerződés legénységi állomány felkészítése – a szerződéses legénységi karriermódel részeként – a belső szabályozók által meghatározott rendben, két részben valósul meg: elsőként 3 hónapos alaptanfolyamon vesznek részt a jelöltek, amelyet szakirányú szakmai tanfolyami felkészítés követ, 3–6 hónapos időtartamban. Az alaptanfolyam ismeretanyagára épül a szakmai beosztásra felkészítő tanfolyam. A két tanfolyamrész sikeres teljesítése után lehet kinevezni és beosztásba helyezni a katonát.

A főtörzsörmesterek számára a zászlós előmenetelt egy intenzív, három hónapos, tanfolyamrendszerű szakirányú felkészítés biztosítja.

Az államilag elismert szakképzés rendszerében az altiszti pályát választó érettségizett fiatalok katonai szakképzése 2 éves nappali, iskolarendszerű képzés keretében valósítható meg. Ezt a képzési formát főként a repülőműszaki, az elektronikai, technikai szakterületek speciális beosztásaiban dolgozó szakmai utánpótlására kell fenntartani. A nagy értékű, csúcstechnikai eszközök kezelésére jól képzett szakemberekre van szükség azokon a területeken, ahol nincs szakmai utánpótlás a legénységi állománykategóriából.

Az új rendszer előnyei:

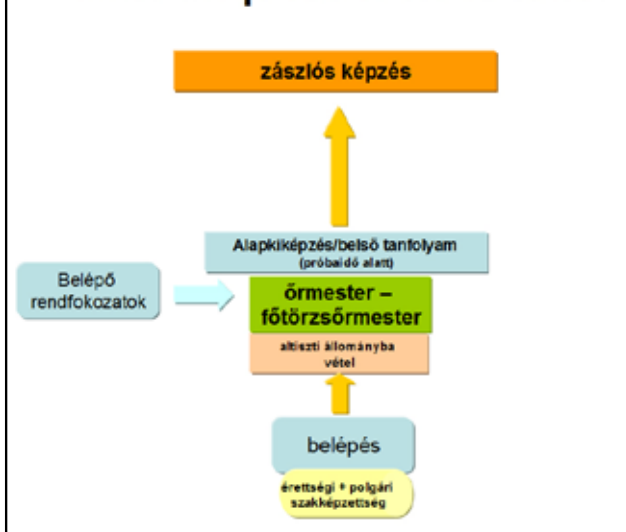
- Az altiszti karriermódel részeként biztosítja a már állományban lévő, valamint tapasztalattal rendelkező szerződéses legénységi állomány gyors ütemű, gyakorlatorientált felkészítését, kiképzését;

- megvalósul a képzések szerkezetének, tartalmának gyors és rugalmas alakíthatósága;

- szakmánként eltérő idejű képzésre ad lehetőséget;

- a katonai szakképzés továbbra is része az államilag elismert képzési rendszernek, de tartalmát a honvédelmi miniszter határozza meg.

Altisztképzés: szerződéses

AZ AKTUÁLIS FOLYAMATOK

A szerződéses legénységi állomány altiszti előmenetelét biztosító belső, tanfolyamrendszerű képzés – az új típusú felkészítési rendre vonatkozó 528/2011. számú HVKF-intézkedés alapján – 2011. szeptember 1-jétől, 67 fő beiskolázásával, már az új elveknek megfelelően folyik. A három hónapos alaptanfolyamon a vezetői felkészítés történik, majd mindenki a tervezett beosztásának megfelelő szakirányú szakmai képzésben részesül az alábbi szakirányokon: hadtáp – élelmezés, ruházat, üzemanyag; kiképzéstechnika; közlekedés és szállítás; ügyvitel; lövés; műszaki; tűzér; felderítő; vegyvédelem; különleges műveleti; lokátorműszerész.

2011. szeptemberben kezdődik a zászlós beosztásba tervezett főtörzsőrmenterek tanfolyamrendszerű felkészítése, három hónapos szakirányú képzéssel, vezénylőzászlós, hadműveleti és kiképzési beosztott, ügykezelő, gépjárműtechnika szakirányokban.

A kamarai jogkört gyakorló szakmai szervezetek bevonásával folyik az államilag elismert katonai szakképzés átalakítása – figyelemmel a nemzeti köznevelési és a

MEGÉRKEZÉS A LAKTANYÁBA

szakképzési törvénytervezetek koncepcióira –, amelynek részleteit a Honvéd Altiszti Folyóiratfolyóirat későbbi számában ismertetem.

Szalay Zoltán ezredes

Felhasznált irodalom

- 79/2001. (VII. 29., HK. 12) MH-utasítás: A Magyar Honvédség humánstratégiája a 2012–2021. közötti időszakra.
- Az új humánstratégia. Dr. Szarka Gábor kabinetfőnök előadása.

Fotó: HM Zrínyi Média

ALTISZTEK ESKÜTÉTELE SZENTENDRÉN

HONVÉD ALTISZTI FOLYÓIRAT

Megjelenik évente hat alkalommal, minden páros hónapban

Kiadja a Honvéd Vezérkar
A kiadásért felel:
Orosz Zoltán altábornagy

Szerkesztőbizottság:

Elnök: Kriston István törzsszászlós,
a Magyar Honvédség vezénylőzászlós
Szerkesztik a Magyar Honvédség
vezénylőzászlócai

A folyóirat kiadásában és terjesztésében
közreműködik

a Zrínyi Média – HM Kommunikációs Kft.

Felelős vezető: Tóth László ügyvezető

Kiadói főszerkesztő: Zsalakó István

Szerkesztőségvezető: dr. Isaszegi János

Szerkesztőség:

Felelős szerkesztő: Kiss Zoltán

Olvasószerkesztő: Győri László

Szerkesztőségi titkár: Solti Gabriella

A szerkesztőség címe:

1087 Budapest, Kerepesi út. 29/B

Telefon: 272-02, 459-5355, fax: 459-5354

e-mail cím: altiszti@regiment.hu

A tördelés a Zrínyi Média
grafikai stúdiójában készült

Tervezőszerkesztő: Dani Márton

Nyomdai munkák:

HM Térképészeti Közhasznú Nonprofit Kft.

Felelős vezető: Németh László ügyvezető

Ár nélküli, belső terjesztésű kiadvány

HU ISSN 1586-2917

A folyóirat teljes terjedelmében
olvasható a

www.parbeszed.hm.gov.hu portálon
és a honvedelem.hu digitális könyvtárban

A Honvéd Altiszti Folyóirat tagja az
Európai

Katonai Sajtósövetségnek (EMPA)

A lapban megjelenő közlemények tartalma nem feltétlenül esik egybe a Honvéd Vezérkar adott kérdésben kialakított álláspontjával. Ettől függetlenül helyt adunk a témában megjelenő más szakmai nézőpontoknak is, amennyiben azok a megoldás irányába hatnak.

IN MEMORIAM FEKETE IMRE

„Nincs rosszabb érzés, mint mikor búcsúzni kell. Megköszönni, lezárni, elválni, majd elbúcsúzni. Nem lehet mit mondani. Nézel okosan, és csak azt várod, hogy mondjon valaki valamit. Valami szépet. Valami jót. De erre nincsenek szavak.” – írja George Matthew Adams amerikai író, újságíró.

Igen, nagyon nehéz megszólalni akkor, amikor egy bajtársunktól, az életének 56. évében elhunyt Fekete Imre nyugállományú főtörzszászlóstól végső búcsút kell vennünk.

Fekete Imre főtörzszászlós egész életútját aktív építőmunka jellemezte. Alapítója volt a vezénylőzászlósi rendszernek. Élettapasztalatával, türelmével, bölcsességével nagymértékben járult hozzá ahhoz, hogy ma egy egységes, kiforrott szisztémáról beszélhetünk. Részese a Honvéd Altiszti Folyóirat újraindításának, amelyben mi, tiszthelyettesek bemutathattuk/bemutathatjuk mindennapjainkat.

Főszerkesztője volt a Harangszó című katolikus kiadványnak, és még hosszasan sorolhatnánk, mi minden kapcsolódik „Imre bá” nevéhez.

Fekete Imre főtörzszászlós 1954. október 10-én született Csongrádon. Sorkatonai szolgálatát a csongrádi 28. műszaki zászlóaljnál 1976-ban kezdte meg. Számos

rengeteget tett azért, hogy alakulatának tiszthelyettesei minél több hazai és nemzetközi fórumon, tanfolyamon vehessenek részt. Mindig is fontosnak tartotta a kiváló

szakmai felkészültséget és a továbbtanulás biztosítását. Fekete főtörzszászlósnak köszönhető az első vezénylőzászlósi konferencia is, amelyet Szentesen rendeztek meg.

Olyan volt ő, mint a mesebeli nagypapa; amikor megszólalt, nem kellett felemelnie a hangját, mindenki csendben figyelt. Fekete főtörzszászlóst mindig tisztelet vette körül; kivított tekintélyét tudásának, lelkiismeretes munkavégzésének köszönhette. Személyes példamutatása, elhi-

vatottsága, hite nagyra tette őt. Irodájának ajtaja mindenki előtt nyitva állt. Mindvégig kereste és meg is találta azt az utat, melyen járva segíteni tudja a hozzá fordulókat.

Most mégis itt állunk néma főhajtással, megköszönjük mindazt, amit kaptunk, és szomorú szívvel búcsúzunk. „Imre bá”, Isten veled, nyugodj békében!

Polereczki László zászlós

EMLÉKFOTÓ KÜLFÖLDI VENDÉGEKKEL (FEKETE IMRE FŐTÖRZSZÁSZLÓS JOBBRÓL A HARMADIK)

beosztásban szolgált, volt rajparancsnok, szolgálatvezető, állomásparancsnok, szakasparancsnok. Pályája csúcának mégis a műszaki dandár vezénylőzászlósi beosztása tekinthető, amelyet hét éven keresztül, nyugállományba helyezéséig látott el.

A több mint negyed évszázad szolgálat alatt számos alkalommal ismerték el munkáját. A dandár első vezénylőzászlósaként

FELÚJÍTOTT KATONATEMETŐ

A győri újvárosi temetőben szeptember 10-én felavatták a közelmúltban felújított lengyel katonai parcellát, amelyben zömmel az egykori győri lengyel katonai kórházban elhunyt lengyel katonák nyugszanak.

A sírokat dr. Pápai Lajos megyés püspök szentelte fel és áldotta meg. A kegyeleti szertartás során közreműködött a Téli Fúvózenekar és az MH 12. Arrabona Légvédelmi Rakétaezred több katonája.

Beszédet mondott Andrzej Kunert, a Harc és Mártíromság Emlékét Őrző Tanács titkára, Simor Róbert Balázs alpolgármester, Roman Kowalski, a Lengyel Köztársaság Budapesten akkreditált nagykövete, valamint dr. Töll László alezredes, a HM Társadalmi Kapcsolatok és Hadisírgondozó Hivatal igazgatója.

Gulyás Attila őrmester

„BLACK RIVER 2011”

Az MH 5/24 Bornemissza Gergely Felderítő Zászlóalj gyakorlatáról

Az MH 5/24 Bornemissza Gergely Felderítő Zászlóalj a gyakorlatot az MH ÖHP és az MH 5. Bocskai István Lövészdandár (MH 5. BI LDD) éves feladatterve alapján, 2011. június 6–17. között hajtotta végre Szentés Tisza-part – Dóc lőtér-gyakorlótér körzetében. A résztvevőket a zászlóalj csapatfelderítő, felderítő-, EHV-, harcászati hírszerző századaiból, illetve támogatószakaszából jelölték ki.

Az első héten az állomány 9 csoportra osztva hajtotta végre a feladatát. A zászlóalj-parancsnokság a tervezésben és a lebonyolításban vett részt.

A gyakorlat vízi biztosítását összesen tizenegy fő végezte; 9 főt a II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred bűvárállományából, 2 főt pedig a felderítőszázad bűvárállományából jelölték ki. Ezen kívül az MH 5. BI LDD művelettámogató műszaki zászlóalj 6 kezelőt és 6 gumicsónakot biztosított a kiképzés támogatására.

A foglalkozásokat az első héten két helyszínen, öt foglalkozási helyen hajtották végre.

Az egyik helyszínen, a szentesi laktanya mellett lévő Kurca csatornán, az alábbi foglalkozási helyeket alakítottuk ki:

- folyóakadály leküzdése;
- folyóakadály leküzdése szükségeszközökkel;
- a vízre történő kirakás módszerei.

A másik helyszínen, a Tiszán, két foglalkozási hely volt:

- folyóakadály leküzdése rendszeresített eszközökkel;
- folyóakadály paramétereinek meghatározása.

Egy folyó, de akár egy szélesebb patak leküzdése pontos szervezést igényel, mert nemcsak magát az átkelést, hanem a rejtett megközelítést, a végrehajtásra való felkészülést, a túlparton az újjászerveződést és a harcfelelő azonnali folytatását is magában foglalja. E részfeladatokat osztottuk el a különböző foglalkozási helyeken, ahol először lépésenként, majd a végén összefüggően gyakorolták be a katonák a tevékenységet.

Például, a „folyóakadály leküzdése szükségeszközökkel” foglalkozási helyen a katonák először megismerkedtek és begyakorolták a hátizsák, az úszócsomag elkészítését.

A természetben fellelhető alapanyagok – a gyakorlótér karbantartása során lekaszált fű, a cserjéltelenítés során keletkezett gallyak, indák – felhasználása során rengeteg gyakorlati fogást lehetett elsajátítani. Azok a tapasztaltabb katonák, akik az elmúlt években már részt vettek ilyen felkészítésen, segítettek fiatalabb társaiknak a szakszerű fogások elsajátításában.

A folyóakadály paramétereinek meghatározása a rendszeresített tájolóval, távcsővel csak a kisebbik része volt a feladatnak. A különböző méretű, fából készült jelzőkarók alkalmazása, azok pontos elhelyezése, velük a mérések végrehajtása jelentette az igazi, nagy pontosságot igénylő kihívást. Ezenkívül nagyon fontos, hogy a folyó, patak melyik partszakaszán hajtjuk végre – természetesen rejtve – a méréseket. Az igazi felderítői szakfeladat az átkelésre alkalmas partszakasz rejtett megközelítése, az átkelés után a nyomok eltüntetése és a felderítés azonnali megkezdése volt.

Az átkelés fontos részét képezte a személyi állomány elhelyezkedése a csónakban. Ez három részből állt: az adott pozíciók gyors és határozott elfoglalása folyamatos közelbiztosítás mellett a partszakaszon, az átkelés alatti körkörös biztosítás, illetve a csónak elhagyása gyorsan és lépcsőzetesen.

Annak érdekében, hogy mindez hatékonyan legyen végrehajtva, mielőtt a felderítő

szerv vízre száll, mindenki számára meghatározzák a csónakban ellátandó feladatát. A parancsnok kijelölhet két főt, akik a tájékozódásért felelősek. Ők a térképet és a folyópartot figyelve és egyeztetve, meghatározzák a csónak pontos helyzetét. A többi felderítő katona két oldalon elhelyezkedve párokat alkot, megkönnyítve ezzel a csónak irányítását. Érdemes a párokat megszámozni, ezáltal gyorsabbá és egyértelművé téve az irányítást. A csónak méretétől függően a legelől elhelyezkedő katona, vagy katona, felel/felelnek a csónak kikötésért. A felderítő szerv többi tagja folyamatosan figyeli a vizet és a partszakaszt. A harcszerű és hangtalan végrehajtást nehezítette, hogy a katonáknak mentőmellényt kellett viselniük, amelyet a biztonsági rendszabályok előírnak a foglalkozásokon.

A foglalkozásokat forgószínpad-szerűen vezették le, délelőtt és délután 4-4 órában. Minden foglalkozási helyen egy időben két csoport hajtotta végre a feladatát. Ez biztosította, hogy a három napban minden csoport megfordult minden foglalkozási helyen.

A bűvárbiztosítás gyakorlati alkalmazására is sor került, de szerencsére nem személyi mentés, csak egy kiképzési eszköz keresése céljából, de ezzel a valóságban teszteltük a bűvárok alkalmazhatóságát iszapos, gyakorlatilag nulla látótávolságú

vízben, ahol csak a kezükre számíthattak. A kiképzésen a csónakból való harcserű vízre szállás során egy gyakorló gumikarabély hevedere elszakadt, minek következtében az elsüllyedt. Erre az esetre a jelenlévő búvárokból egy kutatócsoportot állítottunk fel, amely csoport „vonalas keresési módszerrel” sikeresen megtalálta a fegyvert.

A gyakorlat vízi biztosítása rendkívül hasznos volt a felderítő-zászlóalj búvárai számára, mert szervezeten tudtak együttműködni a II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred búváraival. Ez a kiképzés nagyon jó felkészülés volt arra, hogy a jövőben lebonyolítandó hasonló jellegű vízi képzéseken is eredményesen végre tudják hajtani biztosítási feladataikat.

A gyakorlat második hetében került sor a felderítő szakharcászati zárógyakorlatra, a szentesi vízikiképző-bázis, Tisza jobb part, Mindszent és a dóci lőtér körzetében. A zárógyakorlaton felmérték az év elején átismételt felderítő szakharcászati foglalkozások anyagát, valamint a gyakorlat első hetében begyakorolt nyílt vízi és mocsaras területeken történő tájékozódás, mozgás, különböző vízi akadályok leküzdésének feladatait, a különleges, nyílt vízi és mocsaras területeken történő eredményes felderítési feladatokat, a folyó- és vízi akadályok felderítésének feladatait, valamint a légi utánpótlás fogadását. A légi utánpótlás-fogadás részfeladathoz az igényelt An-26 repülőgép más irányú alkalmazása miatt egy gépjárművel pótoltuk a repülőeszközt.

A gyakorlat forgatókönyve szerint, egy információ-megerősítési feladat részeként, a békefenntartó erők által ellenőrzött területről kellett átszivárogni a folyóakadályon a felderítőcsoportnak. A feladat a félkatonai szervezetek által részben ellenőrzött terület felderítése az eddigi információk megerősítése céljából, illetve a NATO által alkalmazott rádiófelderítési eszközök feltételezett zavarását végrehajtó eszköz pontos lokalizálása és azonosítása volt.

A mélységi felderítőcsoportok (MFCS) és felderítőcsoportok (FCS) gyors ütemben, de rejtetten közelítették meg a folyóakadályt, a tanultak szerint hajtották végre a vízfolyam paramétereinek meghatározását, az átkelésre legalkalmasabb partszakaszok kijelölését. Eközben az alájátszó állomány a működési körletben és a Tisza jobb partján folyamatos járőrözéssel és figyelők telepítésével ellenőrizte az átvizsgálás körzetét és blokkolta az átszivárgás terepszakaszát.

A csoportok határozottan és a lehető leggyorsabban leküzdötték a folyóakadályt, partot érés után biztosították a partszakaszt, majd rövid felszerelés-ellenőrzés és feladatpontosítás után, az álcázási rendszabályok maximális betartásával, azonnal megkezdtek a felderítést. Feladatuk volt többek között ideiglenes helikopter-leszállóhelyek felderítése és kijelölése, a körzetben mozgó félkatonai szervezetek által alkalmazott járőrök tevékenységi útvonalának, az általuk üzemeltetett ellenőrzőpontok helyeinek, a kiemelt célpont körzete biztosításának felderítése.

A felderítőjárőrök a fő feladatként megkapott célobjektumot rövid idő alatt felfedték és jelentették, majd a terepviszonyok nyújtotta lehetőségek maximális kihasználásával megszervezték a bázis folyamatos megfigyelését. A küldött jelentések megerősítették az „előjáró” korábbi információit. A gyakorlatvezető ezért kiadta kiegészítő harcparancsát a rajtaütés végrehajtására és a kiemelésre.

Ezután a MFCS-k és FCS-k felkészültek a rajtaütésre (RÜS), amely éleslövészet keretében Dóc lőtéren a 4. sz. felderítő lögyakorlat végrehajtását foglalta magában. Újra felderítették és megfigyelték

a célobjektumot (pontosították a figyelési vázlataikat), majd a csoportparancsnokok a fedett terep kihasználásával, rejtett helyen kialakított terepasztalon ismertették harcparancsukat a személyi állománnyal.

Az adott felderítőcsoport a terepfedezet kihasználásával rejtetten megközelítette a célobjektumot, majd rövid, de határozott tűzcsapással felszámolta a biztosító személyeket. A rajtaütő alcsoport megközelítette a zavaró lokátort szimbolizáló célt, és a fontos részegységek és fellelt dokumentumok megszerzése után, a biztosító alcsoport fedezete mellett, megsemmisítette azt. Eközben felbukkant egy – nagy erejű ellenséget szimbolizáló – célcsoport, amelyre a biztosító alcsoport tüzet vezetett, ezzel biztosítva a másik alcsoportot a veszélyes terepszakasz elhagyásában. Majd a két alcsoport gyorsan és lépcsőzetes, folyamatos tűzfedezet mellett visszavonult az erdőig, és kihasználva a fedett tereptárgy álcázó képességét, gyorsan egy másik irányban elszakadt az ellenségtől.

A RÜS végrehajtása után a csoportok újraszerveződtek, majd rejtetten visszatértek gyülekezési körletükbe. Ezután megkezdtek az álcázási rendszabályok betartásával a kiemelési pont megközelítését. A kiemelési pont elérése és biztosítása után felkészültek a kiemelésre. A kiemelés jelentette a feladat befejezését. A zárógyakorlat azonban az ellenőrzés, karbantartás, a jelentések összegzése, az előzetes értékelés és feladat szabás mozzanataival folytatódott.

Június 17-én délelőtt, az eredeti helyzet visszaállítása után, megkezdődött a gyakorlaton részt vevő erők visszacsoportosítása a békehelyőrségbe.

*Rédei Róbert alezredes
Fotó: 5. BI LDD*

TEST ÉS LÉLEK PRÓBATÉTELE

A „Vasakarát” katonai közelharctáborról

„A kézitusa fogalmán a közelharc olyan speciális fajtáját értem, amelynek során változó közegben, gyakran szélsőséges körülmények közötti, test-test elleni pusztakezes vagy hideg fegyverrel végrehajtott küzdelem folyik, amelynek célja az ellenség legyőzése és a túlélés.”

Dr. Zöllei Zoltán nyá. alezredes

„Vasakarát” – két hét fizikai és mentális terhelés, küzdelem és erősítés, fájdalom és dicsőség. Az MH 5. Bocskai István Lövészdandár kötelékében lévő 24. Bornemissza Gergely Felderítő Zászlóalj kiképzőinek közreműködésével az idén immár harmadik alkalommal rendezték meg a „Vasakarát” katonai közelharctábort. A tábor ötlete elő-

rán lehet fejleszteni; hogy a gyakorlatban kell érzékeltetni a katonáknak a küzdelem „rejtői” realitását, nevezetesen hogy egy emberes pofon után fel kell állni és folytatni kell tovább a harcot.

A kiképzők különböző küzdősportokban vagy harcművészetekben szereztek tapasztalatokat. Talán éppen ezért nem volt két-

ez kell jellemezze a katonai közelharcot is. Az alapelvek, az irányvonal rögzítése után a részletek kidolgozása következett. A hatékony kiképzés támogatására két tényezőt különösen fontosnak tartottunk: az optimális időtartamot (két hét) és a táborjelleg. A kéthetes időintervallum optimális a jelentős fizikai terhelés fenntartására és a szakmai anyag átadására, a táborjelleg pedig biztosítja, hogy a kiképzésre koncentrálhassunk.

A katonák mindennap együtt keltek, étkeztek, edzettek, pihentek és tértek nyugovóra. Ilyen időtartamban és ilyen körülmények között akaratlanul is kialakulnak emberi kapcsolatok. A kiképzők nem titkolt célja volt, hogy a koncentrált közös munka révén tudatosan is elősegítsék a bajtársi érzés kialakulását, elmélyítését. Az első évben a felderítő-zászlóalj katonáiból kerültek ki a közelharctábor résztvevői, később a dandár alegységeiből is egyre többen érdeklődtek az embert próbáló kihívás iránt.

Az alapelvek rögzítését a napirend és a tábor struktúrájának kialakítása követte. Nagyon fontos szempont volt, hogy az előzetesen lefektetett szabályok csak iránymutatóként szolgálnak: a kiképzők folyamatosan követték az állomány testi, lelki állapotát, és szükség esetén könnyítettek vagy éppen szigorítottak a napirenden vagy a kiképzési foglalkozásokon. Ezzel tartották optimális szinten azokat a körülményeket, amelyek között a résztvevőknek folyamatosan teljesíteniük kellett a kiképzés követelményeit. A kiképzést a különböző helyszíneken és napszakokban végrehajtott tréningek tették változatossá. A katonák az erdőben kialakított edzőhelyeket és az éjszakai edzéseket élvezték a legjobban.

Az ébresztőt követően egyórás reggeli testedzés következett: a harcosok rótták a kilométereket, autót húztak, fekvőtámaszt nyomtak. Tisztálkodás után a reggeli elfogyasztása szakította meg a fizikai terhelést. A délelőtti edzéseken a technikai oktatás mellett nagy hangsúlyt kapott az erősítés

HÁRMAN A RÉSZTVEVŐK KÖZÜL

ször 2008-ban merült fel a kiképzőkben, akik szerettek volna egy olyan kiképzési lehetőséget teremteni, ahol a katonák pusztakezes közelharc-tudásának fejlesztése mellett a testi és lelki kitarítás is megméretetik. Az ötletgazdák valamennyien különös vonzalmat éreztek és éreznek a küzdősportok iránt. Úgy gondolták, hogy egy jó közelharckiképzés megfelelő tartást és háttérrel nyújthat a résztvevőknek, és az itt szerzett tudást, tapasztalatot későbbi feladatellátásuk során eredményesen hasznosíthatják. Egységes elképzelés volt a tekintetben is, hogy közelharcképességet küzdelmek so-

séges, hogy a katonai közelharctábornak az MMA (mixed martial arts – kevert harcművészetek) irányvonalat kell követnie. A sportolói tapasztalatokon nyugvó rendszer a leghatékonyabbnak tekinthető technikai skálát képes felvonultatni, amely mind formailag, mind a szabályok tekintetében lefeszült. Az MMA rendszerében küzdő harcosok az álló- és a földharcban egyaránt fejlesztik képességeiket. Szükség is van mindkettőre, hiszen ha az ellenfél jó állóharcban, befejezhető a küzdelem a földön (ha lekényszeríthető a földre), vagy fordítva. Hatékonyság – ez jellemzi az MMA-t, és

IMMÁR HARMADIK ALKALOMMAL RENDEZTÉK MEG A TÁBORT

és a mozgáskoordináció-fejlesztés, amelyeket az egyre szélesebb körben elterjedő cross-fit gyakorlatokkal kiegészítve hajtottak végre. Az ebédidő adott újabb alkalmat a pihenésre. Szükség is volt a

frissességre, mert a délutáni edzéseken a küzdelmi gyakorlatok kerültek előtérbe. A napirend további része a pihenés volt, nem tudván azt, hogy mikor szakítja félbe álmukat egy újabb éjszakai edzés.

A KÉTHETES ÖSSZEVONÁST HAGYOMÁNYOSAN GYAKORLATI VIZSGA ZÁRTA

Valamennyi eddigi tábor vizsga zárta. A vizsga a harcművészetek jól ismert övviszsgáinak felépítését követte. Az erőnléti elemek teljesítését követően 3x1 perces küzdelmek során kellett helytállniuk a vizsgázóknak. A katonák az álló (thai box), a földharc (wrestling) és az MMA szabályrendszerének megfelelően folyamatosan küzdöttek, szabályrendszerenként váltott ellenfelekkel. A vizsgák színvonalát emelte, hogy komoly eredményeket ért el harcosok értékelték a vizsgázókat. Furkó Kálmán ny. ezredes, magyarországi stílusalapító, dr. Zöllei Zoltán ny. alezredes, a Magyar Katonai Közelharc és Kézitusa Szövetség elnöke, Növényi Norbert olimpiai és világbajnok birkózó, kick-boxer, Papp Valér, a kempo magyarországi stílusvezetője, Nyiba Sándor, a szabadfogású birkózóválogatott szövetségi kapitánya elismerően nyilatkoztak a táborban részt vevő katonák kitartásáról, küzdeni tudásáról.

A tapasztalat azt mutatja, hogy a tábor végére a résztvevők mentálisan átalakultak, erősebbé váltak, talán a megszámlálhatatlan adott és elszenvedett ütésnek, rúgásnak, feszítésnek, fojtásnak köszönhetően. De itt is igaz a mondás: „A fájdalom múlandó, de a dicsőség örök!”. A kiképzők számára örömteli pillanat, amikor a harcosok a kiképzés végén fáradtan, de büszkén fognak kezét egymással. Mindenki érzi, hogy a kitartó küzdelem (akár a másikkal, akár a saját teljesítőképességgel) kitörőhettelenül bevesződött az emlékezetbe.

A „Vasakarát” tábor célja továbbra is az, hogy a katonákat felkészítése az alapvető pusztakezes katonai közelharctechnikákra és azok alkalmazására különböző – nem begyakorolt – küzdelmi szituációkban. Akik már részt vettek a sajátos kiképzésen, eredményesen hasznosítják az itt tanultakat. Biztos vagyok abban, hogy a tábor megjárta katonák csapata évről-évre népesebbé válik.

Burián Péter százados
A szerző felvételei

EGY HÉTIG KATONÁK LEHETTEK

Sorakozó, katonai tiszteletadás, testnevelési foglalkozás, menetgyakorlat, takarodó, körletszemle – a katonaelet minden szépségét és nehézségét megismerték azok a középiskolások, akik részt vettek a „KatonaSuli” program egyhetes túlélőtáborán, Debrecen térségében. Negyven diák bizonyította rátermettségét a Vekeri-tónál rendezett programon.

AZ AKADÁLYPÁLYA LEKÜZDÉSE KÖZBEN

Az első napon ünnepélyes dandársorakozón köszöntötte dr. Böröndi Gábor dandártábornok, az MH 5. Bocskai István Lövészdandár parancsnoka a résztvevőket, akik ezután birtokba vették a hajdúhadházi Vay Ádám Kiképzőbázis számukra kijelölt területét. A Honvédelmi Minisztérium Humánpolitikai Főosztálya és a dandár által szervezett táborban a honvédelmi ismereteket tanuló diákok megismerkedhettek a katonai feladatok gyakorlati kihívásaival.

Nyíri Sándor őrnagy, a 24. Bornemiszsa Gergely Felderítő Zászlóalj törzsfőnöke a rendezvényen elmondta: Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata és a Magyar Honvédség 5. Bocskai István Lövészdandár között létrejött együttműködési megállapodásnak megfelelően, Debrecen 28 általános iskolájában – hetedik, illetve nyolcadik osztályban – 2010 áprilisától délutáni, tanórán kívüli foglalkozás keretében elkezdődött a honvédelmi ismeretek oktatása. Emellett a Brassai Sámuel Gimnázium és Műszaki Szakközépiskolában, valamint a Gábor Dénes Elektronikai Műszaki Szakközépiskola és Kollégiumban az elmúlt évtől szintén oktatják a felderítő katonák a tárgyat, a 11. évfolyamon heti 2 órában, a 12. évfolyamon pedig heti 4 órában. A diákok idén már érettségi tantárgynak is választhatják a honvédelmi is-

mereteket. A derecskei I. Rákóczi György Gimnázium és Rendvédelmi Szakközépiskolában már két éve érettségizhetnek a fiatalok honvédelmi ismeretekből, 2010-től pedig a baktalórántházi Vay Ádám Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégiumban is elkezdődött az oktatás. Nyíri őrnagy szerint az elmúlt években szerzett tapasztalatok alapján elmondható, hogy a 16–18 éves korosztály egy része igen nagy érdeklődést mutat a katonai pálya iránt. Ez megmutatkozik abban is, hogy erre a táborra is szép számmal jelentkeztek a középiskolások, hogy a gyakorlatban al-

kalmazzák mindazt, amit a tanórákon már elsajátítottak.

A tábor ideje alatt a gyerekek valóban katonának érezhették magukat, hiszen amellett, hogy felöltötték az egyenruhát, minden alaki elvárásnak meg kellett felelniük. A zászlóalj katonái hajnalban ébresztették őket, s a nap hangulatát a katonai közelharc fogásait is tartalmazó kiadós testnevelési foglalkozással alapozták meg. A komoly fizikai teljesítőképességet igénylő reggeli torna után sem pihenhettek a fiatalok, hiszen mindennap előre megtervezett programokon kellett megfelelniük a kihívásoknak. A fizikai követelmények éppen úgy vonatkoztak a lányokra, mint a fiúkra, hiszen a katonai pályára készülőknek tisztában kell lenniük azzal, hogy a honvédségben katonák szolgálnak, mindenféle megkülönböztetéstől függetlenül.

A tábor vezetői az első napon a diákokat hét csoportra osztották. A csapatok összeállításánál szempont volt, hogy ne legyenek együtt az azonos iskolából vagy városból érkezők. Ez azt célozta, hogy a diákok megismerkedjenek egymással, közösségeket hozzanak létre, s így összedolgozva érik el eredményeket a foglalkozások és versenyek ideje alatt.

A túlélőtábor vezetői azért könnyítéseket is engedélyeztek: bakancs helyett sportcipőt viselhetek a gyerekek, hiszen napon-

VÍZI ÁTKELÉS A VEKERI-TAVON

„LAZÍTÁSKÉNT” 24 FEKVŐTÁMASZ

ta több kilométeres távolságokat kellett biztosított menetben leküzdeniük ahhoz, hogy eljussanak a foglalkozási helyekre. A fiatalok emellett teljesítettek egy nyolc kilométeres menetgyakorlatot, elsajátították az álcázás, a menedékkészítés alapvető fogásait, a víznyerési és tűzrakási túlélési technikákat, megtanulták, miként kell rejtett figyelőt építeni, térkép és tájoló segítségével tájékozódni a terepen, hogyan kell alakzatban helyet, illetve helyzetet változtatni. Alapvető kézjelek használatával, csoportonként „farkasfogban” közlekedtek a gyakorlótér minden zugában. Belekószoltak a kispuskalövészetbe egy tíz kilométeres járőrverseny részeként: itt az egyes ellenőrzőpontokon katonai jellegű feladatokat kellett végrehajtaniuk. Megtanulták, hogyan kell a kézigránát elhajítani, a sebesülteket hordágyon szállítani, gyakorolták a gépkarabély szét- és összeszerelését, kipróbálhatták magukat íjászat és lapos kűszás közben, katonai felszerelési tárgyakat kellett megtalálniuk egy füsttel telített épületben, miközben gázálcot viseltek.

A fegyelem, az alaki szabályok megtartása alapvető egy katona életében. Fekete András főhadnagy, a táborparancsnok kiképzési helyettese elmondta: a fiatalokkal az első napon ismertették a rendszabályokat, elvárásokat. Kicsit meglepődtek ugyan a szigorúnak tűnő követelmények hallatán, hiszen először kerültek valódi katonai környezetbe, de az idő előrehaladtával mindenki tudatosult: ez valódi túlélőtábor, s a túlélésnek komoly feltételei vannak. Minden fegyelmezetlenségért, vagy a körletszemplén tapasztalt hiányosságért 24 fekvőtámasz járt – a felderítő-zászlóalj nevében szereplő szám szimbólumaként.

A csoportok felderítő mentorai egyébként folyamatosan a diákokkal voltak; nemcsak akkor, amikor konkrét feladato-

kat kellett megoldani, hanem az étkezések idején, a szabadidőben is. A közös beszélgetéseken kiderült: a gyerekek a kötöttségek ellenére élvezték a tábor minden percét, nem érte őket csalódás, többségükben megérlelődött a szándék, hogy a középiskola elvégzése után katonai intézményben tanuljanak tovább.

A tábor utolsó előtti napja volt az igazi megpróbáltatás. Egyenruhában, gumikarabéllyal (ennek súlya megegyezik a valódiéval, több mint négy kilogramm) vízi átkelést hajtottak végre. A Vekeri-tó partján három foglalkozási helyen gyülekeztek a fiatalok. Az első helyszínen csónakkal keltek át a vízre, miközben gumikarabélyokkal biztosították a feladat végrehajtását. A második helyszínen saját felszerelési tárgyaikból készítettek úszócsomagot, s ezeket gyalogszerrel, illetve úszva juttatták át a vízre. A harmadik foglalkozási helyen erőszakos vízi átkelés volt a feladat. Ez utóbbi igen látványos és erőt próbáló volt: a harcászati helyzetbe állítást követően egy felderítőcsoport érkezett a vízi akadályhoz, amelyen folyamatos biztosítás mellett saját lábukon keltek át, majd néhány méter kűszás után a tó fölötti hídon kellett – szintén biztosítás mellett – átmenniük.

Minden foglalkozási helyen bűvárok ügyeltek a gyerekek biztonságára, s a feladatok leküzdése előtti eligazításokon a csoportok mentorai a lehetséges veszélyhelyzetre, s azok megoldására is felkészítették őket. A katonák és a diákok tökéletes felkészültségét bizonyította, hogy a közel három órán át tartó gyakorlatot mindenki fegyelmezetten, pontosan és sikeresen hajtották végre.

Az utolsó nap hajnalán különleges közelharc-foglalkozásokon vettek részt a túlélők: ütő- és rúgópajzsokat használtak, s a bázis melletti erdős területen a fákra

rögzített homokzsákokon gyakorolták az ütés- és rúgástechnikákat. Ezután paintball-versenyen mérték össze ügyességüket a „Szerezd meg a zászlót!” játék keretében: az a csapat nyert, amelyik az ellenfél zászlaját megszerezte, vagy az ellenséges csapat minden tagját legalább egy lövéssel eltalálta. Nyíri Sándor őrnagy szerint ebben a játékos feladatban minden eddig elsajátított technikát és fogást alkalmazniuk kellett a gyerekeknek ahhoz, hogy talpon maradjanak, ezért az a korábban gyakorolt harcászati feladatok vizsgájaként is értékelhető volt.

A tábor az eredményhirdetés zárta: a járőrverseny, a paintball és a kispuskalövészet legjobbjai megkapták jól megérdemelt érmeiket és vándorkupaikat, a legjobb lövő pedig – 50 köregrészből 49-et teljesített – külön jutalomban részesült. A csoportparancsnokok a tábor vezetősége jelenlétében minden túlélőnek átnyújtották a részvételért járó oklevelet, a gyerekek pedig 24 „tisztelet-fekvőtámaszsal” köszöntek el „kiképzőiktől”, megköszönve nekik az elmúlt hetet. Bár szomorú volt a búcsúzás, a diákok megfogadták: jövőre visszajönnek.

Az egyhetes túlélőtáboron negyven 17 év körüli fiatal vett részt; Szolnokról, Miskolcra, Hajdúszoboszlórról, Tiszavasváriból és Baktalórántházáról, valamint Debrecenből érkeztek Hajdúhadházra. Olyan iskolákból jöttek, amelyekben már tanulják a honvédelmi ismereteket, és olyanokból, amelyekben a közeljövőben vezetik be ennek oktatását. A legnagyobb érdeklődés a debreceni Gábor Dénes Elektronikai Műszaki Szakközépiskola és Kollégium tanulói részéről mutatkozott, innen hét diák jött el a túlélőtáborba.

Szabó Zoltán őrnagy, a Honvédelmi Minisztérium Humánpolitikai Főosztályának főtisztja a tábor minden napját figyelemmel kísérte, és igen sikeresnek ítélte a gyerekek és a felderítő katonák teljesítményét, valamint a minisztérium és a dandár együttműködését. Szabó őrnagy tájékoztatása szerint a felszereléseket, a ruházatot, az ellátást a Honvédelmi Minisztérium és a Bocskai-dandár biztosította, a diákoknak csak az utazás költségeiről kellett gondoskodniuk.

A minisztérium és az együttműködő katonai alakulat célja, hogy rendszeresen szervezzenek ilyen táborokat, s hogy minél több középiskola vegye fel tantárgyai közé a honvédelmi ismereteket.

*Révészné dr. Markovics Zita hadnagy
A szerző felvételei*

HOGYAN TELNEK A TŰZOLTÓK HÉTKÖZNAPJAI?

Folyóiratunk előző számának A Sasfészek lánglovagjai című írása az MH 54. Veszprém Radarezred tűzoltói által végrehajtott szimulált mentési és a katasztrófa-elhárítási feladat végrehajtását mutatta be. A cikk szerzője mostani írásában a résztvevő tűzoltó katonákat kérdezi munkájukról.

Fertig Csaba szakaszvezető

– A legfontosabb számunkra a tűzmegelőzés és a tűzveszéllyel járó tevékenység ellenőrzése, gondolkodom például az objektum

bel- és külterületén történő hegesztésre. Vannak heti feladataink, amelyek napi váltásokra vannak lebontva. Ilyenek a menekülő utak, a tűzoltó készülékek és a tűzjelző rendszer mindenkori folyamatos ellenőrzése. Természetesen nálunk is folyamatos az önképzés, mind elméleti, mind gyakorlati területen, illetve a már megszerzett tudás szinten tartása és továbbfejlesztése.

Gál István szakaszvezető

– A kiképzésünkhöz, az említettek kivételével, a rendszeres sportolás és a fizikai erőnlét fenntartása és fejlesztése, illetve az egyéb szakmai ismeretek és gyakorlatok is hozzátartoznak. Rendszeresen gyakoroljuk az újdörögdi romvárosban az épületoltást, valamint az épületből, illetve a Balatonnál a vízből és jégből történő mentést. Gyakran megfordulunk a százhatalombattai kőolaj-finomítóban a létesítményi tűzoltóknál, ott a veszélyes anyagok (például különböző gázpalackok) épületből történő kivételét, olajtűzek, gázkitörések oltását gyakoroljuk. Itt valós szimulációs pszichikai gyakorló tűzakadálypálya is rendelkezésünkre áll. Rendszeresen részt veszünk szakmai továbbképzéseken a Ferihegyi repülőtéri és a katonai repülőtéri tűzoltóknál, ugyanis az állományunk jelentős része rendelkezik repülőtéri tűzoltási szakmai ismeretekkel is. Állományunk egy része a megszünt

szentkirályszabadjai harcihelikopter-bázison szolgált. Rendszeresen meghívunk minket közös gyakorlatokra a veszprémi, badacsonytomaji, kővágóórsi stb. tűzoltó kollégák; ez nagyon jó számunkra, mert így módunk van összemérni velük a tudásunkat.

Helmecki Csaba törzsőrmester

A törzsőrmester a tűzoltó műszaki mentőszakasz felcsere: – Szá-

momra a legizgalmasabb az oroszlányi bányában végrehajtott kiképzés volt, ott nagyon jól elsajátítottuk a bányamentés fortélyait, elméletben és gyakorlatban egyaránt. Amit természetesen az éves kiképzés keretében rendszeresen gyakorlunk, ugyanis „visszajáró vendégek” vagyunk a bányában. Rendkívül érdekes volt a föld alatti emberéletmentés technikája, de ugyanilyen embert próbáló feladat a sérült mentése a magasból, ipari alpinechnikával. Nagyon jó, hogy tűzoltó és felcsere is lehetek egyszerre. Ha a helyzet úgy kívánja, mindkét szakmában tudok segíteni. Szabadidőmben részt veszek a magyarországi speciális mentők munkájában. A közelmúltban érkeztem haza az afganisztáni misszióból, ahol komoly tapasztalatot szereztem a harctéri sebesültek ellátása terén.

Surányi Barnabás zászlós
A szerző felvételei

MENTÉSI GYAKORLAT A JEGES BALATONON

EGYÜTT A BIZTONSÁGÉRT

A 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred örömmel tett eleget a felkérésnek, hogy bemutassa mindennapjait a Szegedi Rendészeti Szakközépiskola hallgatóinak és a náluk vizitáló vendégeknek. Vörös Tibor rendőr alezredes, a Szegedi Rendészeti Szakközépiskola nevelési parancsnoka elmondta: a Nemzetközi Rendőr Szövetség (International Police Association – IPA) határon átnyúló együttműködési programja keretében tíz rendőr érkezett Szerbiából, az Alapfokú Rendészeti Rendőrképző Szakközépiskolából a szegedi oktatási intézménybe, ahol magyar kollégáik munkájával és életkörülményeivel ismerkedtek.

A rendőr tiszthelyetteseket a műszaki ezred megbízott vezénylőzászlósa, Kollár Lászlós zászlós fogadta. A rövid bemutatkozást követően a vendégek a IV. számú vízi gyakorlóterén az I. hidépítő század kiképzési feladatainak egy mozzanatát tekinthették meg. Láthatták a hídemelek vízre bocsátását, azok összekapcsolását. A gyors, határozott végrehajtás szinte lenyűgözte őket. Többen megkérdezték, hány éve dolgozik együtt ez a csapat, mert minden mozdulatukon látszik a begyakorlottság, a profizmus. Vörös alezredes mintegy kommentárként megjegyezte: a feladat-végrehajtást már volt szerencséje megtekinteni a Bevetési Irány 2009 gyakorlaton, és mai napig jó emlékként őrzi az ott látottakat. Amikor a komp elkészült, szerb rendőr kollégáink megtapasztalhatták, milyen a Tiszán „műszaki módra hajózázni”. Néhány hallgató megjegyez-

SZERB ÉS MAGYAR RENDŐRÖK HALLGATJÁK AZ EZRED TEVÉKENYSÉGÉRŐL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÓT

te: szívesebben hajóznának Szegedre az autóbusszos utazás helyett (hozzátésem, közúton nem reménykedhetnek olyan panorámában, mint amit a Tisza és környezete nyújt).

Alakulatunk technikai eszközeit szintén nagy érdeklődés övezte: így például a PMP szalaghíd-készlet elemeit, az PTSZ-M láncfalpas úszójárművet, a vörösiszap-katasztrófa kor alkalmazott TMM-3 nyompályás hidat, valamint az USZM-2 cölöpözőt, valamint a világ élvonalába tartozó víztisztító berendezést a hozzá tartozó csomagoló és vegyszerszállító konténerekkel. A vendégek a rendezvényteremben előadást hallottak az ezred működéséről, feladatairól és nemzetközi szerepvállalásairól. A bűvárbázison pedig bűváraink látványos kiképzése kötötte le a figyelmüket. Az ezred csap-

Mint a bevezetőben jeleztem, alakulatunk örömmel tett eleget a felkérésnek; ez nem csak protokolláris fogalmazás volt, hanem tény. Mi műszakiak tudjuk, hogy mennyire fontos a jó kapcsolat a társ fegyveres testületekkel, hiszen számtalan krízishelyzetben (árvizek, vörösiszap-katasztrófa, eltűntek felkutatása stb.) kellett együttműködnünk annak érdekében, hogy mihamarabb a helyszínrre érkezve mentünk, védekezzünk. A nehéz napokon túl sem feledkezünk meg e fontos kötelékről, Szentesen mára már hagyomány, hogy a két testület együtt ünnepel a műszakiak napja és a rendőrség napja alkalmával, és bár Szent Flórián napja távol esik ettől az időponttól, azért a tűzoltók is velünk tartanak.

Nemzetközi kapcsolatok tekintetében is kiemelkedő feladataink vannak – nemcsak NATO katonai, hanem határ menti katasztrófavédelmi területen is. Közel két hónappal ezelőtt zajlott a „Tisza 2011” háromnemzeti katasztrófavédelmi gyakorlat Romániában, melyen magyar, szerb és román műszaki katonák hajtottak végre bonyolult törzsvezetési és katasztrófavédelmi tevékenységet, sikerrel. A katasztrófák azt bizonyítják, hogy fontos a jó kapcsolat a társ fegyveres testületekkel, és ahogy a katasztrófa nem ismer határokat, úgy a segítség sem fog. A gátakon már többször bebizonyosodott, hogy összetartással életek, értékek menthetők.

A VENDÉGEK „VÍZKÖZELBŐL” ISMERKEDTEK MEG A HIDÉPÍTŐ SZÁZAD KATONÁINAK MUNKÁJÁVAL

atmúzeumában sem lankadt vendégeink figyelmé. A szerb hallgatók meglepődve tapasztalták, hogy a magyar műszakiak mi mindent tettek az IFOR-SFOR égisze alatt a délszláv helyzet normalizálása érdekében. Az egyik teremben büszkén mutatták meg a többnemzeti Tisa Batallion (Tisza Zászlóalj) című emlékeit.

Polreczki László zászlós
A szerző felvételei

A FIZIKAI KÉPESSÉGEK FEJLESZTÉSÉT SZOLGÁLÓ EDZÉSPROGRAMOK (4.)

Erőfejlesztő eljárások

Az erőfejlesztés középpontjában a mozgásokat végző harántcsíktal izomzat áll. Az izmok összehúzódva, megfeszülve, illetve a külső erőhatások által okozott nyúlás lassításával fejtik ki erejüket. Minél nagyobb keresztmetszetű egy izom, annál több izomsejtből áll, így annál nagyobb lesz

tápanyag- és oxigénigénye is, ugyanakkor nagyobb ellenállást tud legyőzni, illetve gyorsabb összehúzódásra képes. Emellett hamarabb fárad, könnyebben alakul ki izomláz, és kevésbé képes a hosszan tartó munkára.

Ha erőedzésbe kezdünk, ezeket a törvényszerűségeket figyelembe kell vennünk. Attól függően, hogy mi a célunk, meg kell határozni a terhelés jellemzőit. Ha az izom nagyságát szeretnénk növelni, akkor nagyobb ellenállással, kevesebb ismétlésszámmal és viszonylag nagy pihenőidőkkel kell terveznünk. Ha kitaratóbb, állóképesebb izomzatot szeretnénk, akkor kisebb ellenállással, nagy ismétlésszámmal és rövid pihenőkkel kell edzenünk. Katonák számára mindenképpen az utóbbit javasoljuk, mivel a katonai feladatok jellemzően kitaratóbb izomzatot és jó állóképességet kívánnak.

Az erőfejlesztéssel kapcsolatban két fontos témát is érinteni kell. Az egyik a megfelelő terhelésadagolás kérdése, mivel komoly sérüléseket szerezhetünk, ha nem helyesen választjuk meg a terhelési mu-

tatót. Másik kérdés a teljesítményfokozók problémája. Ez utóbbiak egy külön írást is megérdemelnének; most csak annyit jegyezzünk meg: a tiltott teljesítményfokozó szerek használata beláthatatlan következményekhez vezet, ezért mindenkit arra kérünk, hogy a természetes utat válassza! Ezek után nézzük, milyen módszerekkel fejleszthetjük izomerőnket.

Callanetics

Kitalálója Callan Pinckney, aki a '80-as évek elején dolgozta ki rendszerét. Klasszikus balett-mozdulatokat vett kiindulópontnak, és elsődleges célja az volt, hogy saját veleszületett hátproblémáját enyhítse a gyakorlatokkal. Munkájának köszönhetően alakult ki a módszer.

Pinckney abból a feltételezésből indult ki, hogy a népszerű edzésprogramok a felszíni izomcsoportokra koncentrálnak, figyelmen kívül hagyva a mélyen húzó izmok szerepét a test megtámasztásában. Gyakorlatai kis mozgástartományú, precíz mozdulatokból állnak. Az erősítő hatás mellett kisebb zsírégető eredmény is megfigyelhető, de nem elhanyagolható a testtartást javító következmény sem. Kiegészítő mozgásként nagyon hasznos, de önmagában nem elegendő egy katona felkészüléséhez.

Pilates

A Pilates megszületése visszanyúlik az első világháború idejére, amikor a görög és német gyökerekkel rendelkező Joseph Pilates, segítő a háborúból hazatért veteránok rehabilitációját, egy testgyakorlat-rendszert dolgozott ki. Az edzés módszer azonban csak a múlt század '90-es éveiben vált igazán népszerűvé, amikor is hollywoodi sztárok legnépszerűbb edzés-módszere lett.

Az edzéseket talajon és speciális gépeken kell végezni, jellemzően egyidejű nyújtó és erősítő gyakorlatokkal. A gyakorlatrendszer fő célja, hogy a fizikai és

a szellemi összetevőket összehangolva, egyesítve, minden testmozgást gazdaságosan, eredményesen és harmonikusan végezzünk. Ehhez az alábbiakra van szükség:

Helyes tartás. A csontvázrendszer helyes tartása alapvető a Pilates gyakorlásához, nemcsak az eredményesség, hanem a sérülések elkerülése érdekében is. A medence, a mellkas, a vállvonal és a fej helyzetének beállításával, majd a tartásban részt vevő izmok stabilizálásával kell kezdeni, hogy a gyakorlatok során se módosuljon a helyes tartás. A helyes testtartás egyben azt is eredményezi, hogy a mozdulatokat az anatómiailag helyes mozgáshatárnál meg tudjuk állítani, így az ízületi szalagok nem feszülnek túl.

Helyes légzés. Pilates nagy figyelmet fordított a helyes légzés kialakítására. Állítása szerint a vérkeringés biztosítja a sejtek helyes működését táplálásukkal és az anyagcsere-melléktermékek elszállításával. Ehhez elengedhetetlen a felesleges anyagok légzéssel történő eltávolítása a vérből, illetve a friss oxigén felvétele. A tökéletes belégzés záloga az erőltetett kilégzés. Hite szerint, még ha a mozgás nem is tökéletes, a légzésnek mindig helyesnek kell lennie.

Központi izmok. Pilates a test középvonalában fekvő nagy izomcsoportokat tekintette kulcsfontosságúnak. A hasizmok, a mély hátizmok, a csípőtáji izmok és a farizmok csoportját „az erő házána” nevezte. Innen indul minden mozgás, itt rejlik a fizikai energia. Elengedhetetlen, hogy ezt a központot fejlessze, optimalizálja mindenki. A modern fitnessben ezt a cso-

portot ma Core-izmoknak, illetve fejlesztésüket Core-trainingnek nevezik.

Koncentráció. Folyamatosan koncentrálni kell azokra az izmokra, amelyek az adott mozgáshoz szükségesek, és nem szabad engedni, hogy közben olyan izmok is megfeszüljenek, melyek összehúzódása felesleges az adott pillanatban. Ennek elsajátítása nehéz, ezért finomabb mozgásokkal kell kezdeni a gyakorlatokat.

Pontosság. Inkább kevesebb, de pontos mozgást kell végezni, mint sok félig sikertült mozdulatot. Ennek gyakorlása kihat a mindennapi életre is, hiszen a mindennapi mozgások is idővel tudatosabbá, pontosabbá válnak.

Folyamatosság. A mozdulatok össze vannak kötve, egy-egy gyakorlat között nincs szünet, ez biztosítja az erő és az erőállóképesség-fejlesztés magas hatásfokát.

A Pilates ajánlható mindenkinek, tekintettel arra, hogy a kezdetektől biztosítható a fokozatosság. Terhesség esetén azonban csak magasan képzett edzővel szabad a gyakorlatokat végezni!

Tabata

A módszer Japánból ered, kifejlesztője Izumi Tabata professzor. Eredetileg a japán gyorskorcsolya-válogatott tagjainak teljesítménynövelő edzésehez alakították ki. Lényege, hogy rövid, intenzív terhelési impulzusokat kapnak a versenyzők, amit pihenő szakaszok fognak közre. A terhelési szakaszokban szubmax (a maximális terhelés alatti, majdnem maximális terhelést jelentő tartomány) és max (maximális terhelés, amit a sportoló csak nagyon rövid ideig, lehetőségeinek maximális mozgásításával, maximális erőbedobással tud csak teljesíteni) terhelést adagoltak, aminek köszönhetően jelentősen nőtt az anaerob állóképesség, de jó hatással volt az aerob állóképességre is.

Természetesen jogosan teszi fel a kérdést az olvasó, hogy ez miért erőedzés. Kétségtelen, ez inkább állóképességi edzésként kategorizálható, de a ma egyre népszerű-

bé való eljárás az elvet átvéve, inkább erőgyakorlatoknál használja. Természetesen alkalmazható állóképesség-fejlesztésre is, de a fitness világában inkább az erő kategóriában használják.

Mai formájában általában 5 gyakorlatot végeznek (pl. fekvőtámasz, felülés, guggolás, húzódkodás, homorítás) gyakorlatonként 8x20 másodpercig, minden gyakorlat után 10 mp-es pihenővel. Ez 20 percet jelent összesen, amit meg kell előznie egy 5 perces bemelegítésnek és egy 5 perces nyújtó gyakorlatsornak. Elmondható tehát, hogy nem igényel sok időt, mégis jó eredményeket lehet elérni vele. Korlátot jelenthet, hogy a teljesítményfejlődéssel nehéz az ellenállást is növelni.

A szakirodalom szerint óvatosan, szakorvos véleményét kikérve kell a gyakorlatokat végezni, ha az alábbi rizikófaktorok közül egynél több jelen van: 40 év feletti életkor, családban előforduló szívbetegség, dohányzás, ülőmunka, túlsúly, magas vérnyomás.

Testépítés

Erről a módszerről nem kívánunk sokat szólni, hiszen a legismertebb és legelterjedtebb erőfejlesztő edzésmódszerről van szó. Fejlődése során sok olyan mellékág alakult ki, ami később önálló módszerként maradt talpon.

A testépítők elsősorban szabadsúlyokkal és erógépekkel végzett gyakorlatokkal fejlesztik egy-egy izom vagy izomcsoport keresztmetszetét. Ez a keresztmetszet-növekedés elsősorban a max-erő mutatóban eredményez javulást, az erő-állóképesség, az állóképesség, a mozgáskoordináció, a hajlékonyság-lazaság és általában minden más mutató tekintetében, amit a fitness zászlajára tűzött, inkább romlást eredményez. A módszer gyakorlóit ez nem zavarja, olyan extrém, anatómiailag indokolatlan izomkeresztmetszetre törekednek, amivel aztán esztétikai szempontból győzik meg a zsűrit a versenyeken.

A módszer lényege, hogy a csontrendszer, az ízületi rendszer, valamint az izmok eredésének és tapadásának felkészítésmegerősítése után nagy intenzitású, kevés ismétlésszámú és nagy pihenőidejű gyakorlatokat végeznek abból a célból, hogy minél nagyobb izomtömeg-növekedést ér-

jenek el. A megmérettetések közeledtével egyre inkább előtérbe kerülnek a zsírégető, szállkásító gyakorlatok, ahol már nő az ismétlésszám és csökken az ellenállás, valamint a pihenőidő. Természetesen ez csak az általános leírás, a módszer összetettebb annál, hogy pár bekezdésben ismertetni lehessen.

Az edzések fontos kiegészítője, az eredmények fontos feltétele a megfelelő táplálékbevitel, vagyis a szénhidrát-fehérje-zsír arány beállítása. Ez általában a fehérjebevitel túlsúlyát jelenti. Sajnos emellett

elterjedt a mesterséges teljesítményfokozók használata is, ami még orvosok által kontrollált formában sem egészséges. Sok testépítő és sportoló esett már áldozatul ezeknek a szereknek.

A testépítés mégis nagyon fontos módszer, hiszen számos olyan eljárás fejlődött ki belőle, ami egészséges megoldást jelent. Kikristályosodott egy-egy izomcsoport megerősítésének a módszere, valamint az, hogy hogyan lehet a terhelési mutatóval befolyásolni az edzészhatást, vagyis hogy az izom maximális ereje vagy erő-állóképessége növekedjen-e.

Mindenkinek bátran ajánljuk az izomfejlesztés e módszerét az erősebb, állóképesebb és használhatóbb izomzat kialakítására, az izmok karbantartására, de nem ajánlható akkor, ha a cél az „optikai tuningolás”! Minden esetben fontos szakemberek segítségét igénybe venni, hiszen a rosszul végzett gyakorlat, a túlzott terhelés, avagy bizonyos egészségkárosodások megléte, súlyos károkat okozhat a mozgatórendszernek.

*Dr. Eleki Zoltán alezredes –
Sárközi Zoltán nyá. őrnagy
(Vége)*

KARDDAL ÉS TOLLAL

A katona Balassi Bálint

Ó, én édes hazám, te jó Magyarország,
Ki keresztyénségnek viseled paizsát,
Viselsz pogány vérel festett éles szablyát,
Vitézlő oskola, immár Isten hozzád!
(Ó, én édes hazám)

BALASSI BÁLINT

Hazánk kiemelkedő képességű katonája és költője, a zólyomi származású Balassi Bálint 1554-ben született Balassi János báró (felsőmagyarországi főkapitány és nógrádi főispán) és Sulyok Anna gyermekeként. Fiatalkorában a harcias édesapa nevelése mellett a híres humanista tudóst és író, Bornemissza Pétert fogadják fel az ifjú tehetség szellemének pallérozására. Középiszakai tanulmányai egy részét Nürnbergben végezte, és egyes források szerint a Paduai Egyetemen is megfordult, hírneves kortársaihoz hasonlóan.

Családtagjai műveltek voltak, de várakat, birtokokat gyűjtöttek, cseréltek akár erőszakos úton is. Hírhedt nagybátyja, Balassi Menyhárt alkudozásai, katonai akciói során több vármegyényi birtokot szedett össze, de ha kellett törökverő vitéz lett belőle. Balassi Bálint hazulról hozta a féktelenség mellett a műveltség szeretetét is: egész élete erőszak és szerelmi kalandok sorozata, eközben viszont a XVI. századi Magyarország egyik legműveltebb férfin, kilenc nyelven beszél, mélyen vallásos, aki megbánja bűneit. Híres táncos a mulatságokon, híres vitéz a csatatereken, és költészetével az adott kor világszínvonalú költői közé emelkedik.

A Habsburg-udvar 1569-ben összeesküvés vádjával letartóztatja az édesapját, aki kalandos körülmények között megszökik fogságából, így a Balassi család kénytelen volt lengyelországi zálogjogon szerzett birtokaira menekülni. Bálint az első lengyelországi tartózkodása során tehetségét bemutatva német nyelvről fordít le egy vallásos elmélkedést, Beteg lelkeknek való füves kertecske címmel, amelyet 1572-ben, Krakkóban ki is adnak. Ebben az évben kap kegyelmet az édesapja, és az új király, Rudolf koronázási ünnepségén a fiatal Bálint, Istvánffy Miklós történétíró leírása alapján, juhásztáncával az egész udvart elkápráztatja.

Elmondható, hogy Balassi életének jelentős részét töltötte ki a katonáskodás, a háború. Nemesi rangja is kötelezte erre, alapos katonai kiképzésben részesült és hadi tapasztalatokkal rendelkezett. 1575-ben Balassi János a bécsi udvarnak engedelmeskedve, mintegy az uralkodót kiengetszelve, 200 fős csapatot küld Erdélybe a 20 éves Bálint vezetésével a Habsburgok által támogatott Bekes Gáspár megsegítésére, aki Báthory István erdélyi fejedelmet igyekezett letaszítani Erdély trónjáról. Katonai egységét Kassán egészítette ki, többnyire szabad, zsoldos katonákból, ahol a nagyhatalmú von Rauber kassai főkapitány támogatását is élvezte, majd továbbindult Erdély felé. Ezzel akaratlanul is az erdélyi „polgárháború” részese lett. Balassi kis csapatával átlépve Erdély határát lesből megugrasztott egy létszámban megegyező ellenséges alakulatot, de győzelmének nem örülhetett sokáig, mivel a Báthory-hívók egy nagyobb seregteste rajtuk ütött és szétverte csapatát. A csetepaté közben Balassi súlyos fejsébet kapott. Közben Kerelószentpálnál lezajlott a döntő csata, amely során Báthory István végleg legyőzte riválisát, Bekes Gáspárt, aki a csatából megmenekülve az ország elhagyására kényszerült. Báthory erdélyi hatalmának megszilárdításával a későbbiek folyamán jelöltként jöhetett számításba a lengyel királyválasztáson. A

csata után a győztes erdélyi fejedelem tucatjával végeztette ki az ellene fellépő, hazaárulónak minősített ellenfeleit. Vajon hogyan döntött a fejedelem a fogságban lévő, súlyosan sérült, élet-halál között lebegő ifjú Balassi sorsáról?

Az erdélyi fejedelem bölcsen megkímélte Bálint életét, sőt felgyógyulása után udvarában tartotta, elismerve az ifjú költői tehetségét, nyelvtudását, műveltségét és katonai szakértelmét is. Az elismerés mellett az is szerepet játszott, hogy nem volt erdélyi származású és így hazaárulással sem lehetett vádolni.

Báthory István az ifjú életét mentette meg azzal, amikor határozottan szembe szállt a török szultánnal, aki tudomást szerezve arról, hogy a Balassi család tagja, Bálint az erdélyi fejedelem „fogságában” van, azonnali kiadatását követelte. Tudniillik, az édesapja és nagybátyja nemcsak főúri társai birtokait veszélyeztette, hanem a török tulajdonban lévő területeket is gyakran megdézsmálta; a mai nyelven szólva Balassi családot a Török Birodalom „körözte”. A Portának a Balassi családdal szembeni ellenséges magatartását az is fokozta, hogy unokabátyja, nemes társait is fosztogató, érdekei miatt pártot váltó Balassi Menyhárt, a török ellen fellépő bátor katona is volt. Ez példázza a Tinódi Lantos Sebestyén által is megénekelt és Istvánffy történétíró által is leírt szalkai kaland is: „Memhet basa nyolcezer emberrel felégeté Miskolcz városát, azután, midőn meghallotta, hogy Lévában Balassinak csak száz lovagja van, elindult a város és vár megvételeire. A városba setét hajnalba el-bészökdősének s gyűjtögtették azt. Már a vár kapuját kezdték bevágni, mikor Balassi észrevette. «Csak egy imegbe» a kapuhoz szaladt s szablyájával a kaputól «eltágítá» a törököt. A rablott zsákmánnyal a törökök vígan vonultak hazafelé. Balassi utánuk vonult, közben híre futott a rablásnak s Nyári Ferenc, Zoltai és Balassi a szalkai mezőn utolérték a török sereget s heves küzdelem után «jobb része veszött császárszolgáinak»”.

Hiába számított Báthory István török vazallusnak, hiába jött kiadatása ügyében az egyik császár (török követ) a másik után, a fejedelem nem engedett, Balassi nem szolgáltatta ki a török hatóságoknak. Ez a huzavona addig tartott, amíg Báthoryt lengyel királlyá és litván nagyfejedelemmé választották, és 1576 márciusában elhagyta Erdélyt, hogy elfoglalhassa királyi trónját.

A jövődi király kíséretét nagyszámú magyar katonaság mellett Bethlen Ferenc (Bethlen Gábor fejedelem édesapja), Ke-

mény Boldizsár (Kemény János fejedelem édesapja), Székely Mózes (a későbbi erdélyi fejedelem) és Bornemissza János (az egri hős, Bornemissza Gergely fia) alkotta. Báthory mellett ott találjuk a lengyelül kívülőn beszélő Balassi Bálintot is. Báthory királyi udvarában Balassi ragyogtatta tehetségét, igazi udvari ember vált belőle. Báthory mellett nemcsak tollát, hanem kardját is forgatta. Báthory hatalmát nem fogadták el egységesen Lengyelországban, többek között Gdansk városa nyíltan szembeállt az új uralkodóval. A király, többségében magyar katonáival, ostromzár alá vette a makacskodó várost és csak nyolc hónap után sikerült hűségére téríteni a gazdag kereskedővárost. Az ostrom kezdetén a magyar katonák között Balassi Bálint is ott volt. Gdansk ostrománál is hősiességüket bizonyították a magyar katonák, mikor is a gdanskiak várúrból kitorve fenyegették Báthory ostromló seregét. Ekkor a teljes magyar gyalogság megrohmozta az ellenség épülőfélben lévő sáncait és ágyúállásait. A magyar katonákat heves ágyútűz fogadta, mire ők a földre vetették magukat, hogy a lövedékek ne tegyenek kárt bennük – ez a taktika a hajdúk ösztönös hadművészetéhez tartozott. A frissen szerzett lövegeket az ellenség felé fordították, s ez nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Báthory többi segregtestének ellentámadása sikerrel járt, és az összezavarodott ellenséget sikerült teljesen szétszórni.

Elmondható, hogy a bécsi udvar nem nézte jó szemmel Bálint együttműködését Báthoryval; büntetésképpen újra le akarták tartóztatni Balassi Jánost. A hír hallatán Balassi Báthory engedélyével hazatér, hogy tisztázhassa magát és az édesapját, de mire Liptóvárra ér, apját már nem találja az élők sorában.

A bécsi udvarral kiegyezve, zűrös anyagi helyzetét próbálja meg úgy rendbe hozni, hogy egy gazdagabb lányt vesz el feleségül, de ezek a próbálkozásai rendre dugába dőltek. Balassi többször is kérvényezi az uralkodótól, hogy nevezék ki várkapitánynak, de csak hadnagyi rangban szolgálhat Egerben, ahonnan 1582-ben, négyévnnyi szolgálat után távoznia kell, mivel többek között rendszeresek a viszályai a szomszédos nemesekkel és a zólyomi polgárokkal.

1583-ban a családja beleegyezése nélkül elveszi fiatalon megözvegyült 24 éves unokahúgát, Dobó Krisztinát, az egri hős várkapitány, Dobó István leányát. Hiába történt meg az esküvő, hiába veszi birtokba hozományként a Dobó-család sárospataki várát, a birtokból kikergetik és több pert

A KORABELI GDANSK ERŐDÍTÉNYRENDSZERE

is indítanak ellene. Az elkövetkező évek nehéz időszaknak számítanak Balassi életében; családi birtokait nem képes teljes egészében megtartani, felesége hűtlen lett hozzá, ami miatt válópert kezdeményez, peres ügyei egyre fenyegetőbbek. Teljes vagyonának elvesztésétől való félelmében, 1587-ben mindenét eladja unokabátyjának, Balassi Andrásnak.

A következő évben viszont fordulat áll be életében, amikor is hadnagyi kinevezést kap Érsekújváron, felbontják házasságát, megszüntetik az ellene folyó pereket, és erőszakkal sikerül visszaszerezni az ősi jussot, Liptóvárt. Ez az időszak nem tart sokáig, mivel az érsekújvári kapitány feleségével, Luciával intim viszonyt folytatott, s perbe is fogták emiatt. Katonai állását elveszti, Liptóújvár megtartása sem sikerül, és a nincstelenség félelmétől is vezérelve úgy dönt, katonai pályafutását Lengyelországban folytatja. Ekkor keletkezett a bevezetőben idézett Ó, én édes hazám című verse is.

Itt felmerül az a kérdés, hogy Balassinak – ahogyan más magyar katonának is – miért jelentett reménységet a lengyelországi hadi szolgálat? Balassi már többször is járt Lengyelországban, Báthory királysága alatt a harcokban is részt vett, döntéseinek politikai és anyagi vonatkozásai egyaránt voltak. Báthory István oroszok elleni hadjáratai során a magyar katonáknak fizetett alapszold éppen kétszerese az ekkor általánosan szokásos fizetésnek, mert nemcsak Erdélyben, de Magyarországon is mindenütt két forint volt a gyalog, s három forint a lovas katonának a hópénze. Ennyi maradt az évszázad végéig. A dupla szold reménye magyarázza azt meg, hogy a magyarok miért tódulnak tömegesen a lengyel király zászlaja alá,

mert a megszokott fizetségért nem mentek volna el annyian idegen országba, idegen célt szolgálni. Ezt bizonyítja az a tény, hogy akik az oroszok elleni hadjáratról hazatértek, azoknak éveken át a rendes (felényi) hópénzzel kellett megelégedniük, amint azt 1596. január 19-iki fizetési lajstromuk is tanúsítja.

Lengyelországba való indulásának időpontját pontosan ismerjük. Forgách Simon győri főkapitány-helyettes 1589. szeptember 26-án kelt levelében a következőket írta Pálffy Miklósnak, a korszak egyik legjelentősebb katonai vezetőjének: „...követem ma jött meg Késmárkról, beszélette, hogy Balassi Bálinttal találkozott volt ... csak másodmagával egy rossz paripán és egy rossz bőr dolmányban ment. Azt mondá, hogy Krakkóba megyen és soha ez országba többé nem jű...”

1589-ben Forgách Simon értesülései szerint a lengyel kancellár, Jan Zamoyski hadseregtoborzásába kezdett. Szerinte Balassi akkor cselekedett volna helyesen, ha a „cancellárius” hadába indult volna, mert akkor vitézségével, tehetségével ki is tűnhetne. Viszont Balassi félrevezette Forgách emberét, mivel nem beszélt konkrét terveiről, hanem azt állította, hogy csak bujdoklásra adja fejét és talán „tengeren túlrá” távozik, és így Forgách úgy írta levelében, hogy Balassi csak „lappangani” akar Lengyelországban.

Balassi Zamoyski kancellárnak fél évvel később írt levele viszont teljesen más képet fest az adott szituációról. „Nagyságos Uraságodnak szolgálatomat ajánlom... meghívtam ebbe a török háborúba... nem mutattam idegenséget e háborúval szemben, hanem még feltételeket is javasoltam, melyek alapján megállapítani óhajtanám, hogy

milyen zsoldot ígérjenek mind számomra, mind azok számára, akik a magyar várakból hozzám jönnek és dolgaikban kiválóan tevékenykedni fognak..." Ebből a levélből biztosan kiderül, hogy Balassi Bálintot nem céltalan bujdosás, hanem határozott célok vezették Lengyelországba.

A korabeli forrásokból arra következtethetünk, hogy Zamoyski kancellár komoly háborús készülődésbe kezdett 1589-ben, és ehhez megnyerte a volt Báthory-adminisztráció Lengyelországban maradt magyar tagjait, akik magyarországi kapcsolataik révén láttak hozzá a hadsereg toborzásához. Balassi Bálintot és minden magyar katonát és politikust az készítette Zamoyski háborújának a támogatására, hogy ezzel kitörhet egy totális törökellenes háború, amely Magyarország felszabadítását eredményezhetné.

Ezzel szemben Rudolf császár és király adminisztrációja mindent megtett, hogy elkerülje a háborút az Oszmán Birodalommal, mivel nem érezte úgy, hogy a Habsburgok készen állnak egy újabb, török elleni harcra. Többek között határozottan tiltotta a határvidéki harcokat, amit 1591-től már alig lehetett betartani. Igyekeztek megakadályozni, hogy idegen országok, így Lengyelország számára katonákat toborozzanak Magyarországról. Pálffy Miklós érsekújvári főkapitánynak is parancsba volt adva, hogy a tudomására jutott katonatoborzásokat akadályozza meg. Összességül elmondhatjuk, hogy Balassi nem véletlenül adta ki magát bujdosónak, mintegy rangrejtve indult harcolni a török ellen Lengyelországba. Ezt a magyar érzelmű katonái vezetőik, mint például Forgách és Pálffy, nyíltan nem helyeselhették, mivel amire Balassi vállalkozott, az tilos volt a magyar király alattvalóinak.

Azonban Zamoyski kancellár hadjáratából az Oszmán Birodalom vagy vazallusuk, a Krími Tatár Kánság ellen végül nem lett semmi. Így Balassi 1591 végén, vagy 1592 elején visszatért Lengyelországból, abban a reményben, hogyha más hadszíntéren is, de kezdetét veszi a törökellenes háború.

Az események Balassit igazolták, a Habs-

burg-adminisztráció minden próbálkozása ellenére Magyarországon a háború kitörése megállíthatatlannak bizonyult. Ebben a „hosszú háborúban” (más néven tizenöt éves háború) Pálffy Miklós hadseregében szolgált és részt vett 1593 őszén Nógrád vármegye északi részének visszafoglalásában, és jelen lehetett régebben a családja tulajdonát képező várak, Kékkő és Divény visszavételénél. A sikeres hadjáratot követően a hadvezetés a következő évben Esztergom visszavételét határozta el. Ezen ostromvár ellen intézett roham alatt egy szakállas puska lövedéke mindkét combját megsebesítette. Esztergom-Víziváros ostrománál történt az eset. Az ekkor törökök által védett Víziváros visszafoglalásának kísérleténél a támadó magyarok ágyúkkal lőtték az elleneséges állásokat.

A törökök folyamatosan javították a megsérült falakat, a heves ágyúzás hatására azonban a Víziváros falának egy részén, egy behatolásra alkalmas, 15 lépésnyi széles nyílás, omlás keletkezett. Istvánffy Miklós történetíró szerint: „az ostromot vezető Mátyás főherceg a vezérek tanácsának engedve a Kurtz-féle ezredből 800 katonát választott ki azzal, hogy az említett nyíláson át behatoljanak. Ezek vezetőinek önként ajánlkoztak Pálffy Miklós, a híres katona, Nádasdy Ferenc, Praun, a komáromi kapitány és maga Engelhart Kurtz is. A támadás május 19-én történt meg, azonban a rohamozókat mintegy kétezer török sorfala és golyózápóra fogadta úgy, hogy a szörnyű öldöklésben legalább 200 ostromló meghalt. A támadók kénytelenek voltak meghátrálni. Maga Pálffy és mások is, akik a repülő lándzsák, robbanó cserépgránátok és golyózápor közt életüket kockáztatták, csak úgy menekültek meg, hogy egy kőből készült emlékmű mögött húzódtak meg. Ekkor sebesült meg a rohamra szintén önként jelentkező Balassi Bálint is, kinek mindkét combját ölmegolyó ütötte át anélkül, hogy csontot sértett volna.”

Amputációval még megmenthették volna az életét, de ő ezt visszautasította, mondván, egy katona nem élhet láb nélkül. Hosszas szenvedés után a vérvesztés és a sebláz miatt május 30-án hunyt el az Esztergom melletti katonai táborban hazánk kiváló költője és jeles katonája. Életét mi is jellemezhetné jobban, mint a katona és a költő jelmondatával ékeskedő Balassi címer: „Életünket, amellyel a sorsnak tartozunk, fordítsuk a haza üdvére.”

Dr. Szabó Béla

A HM ZRÍNYI MÉDIA KÖNYVÚJDONSÁGA

Kiss Zoltán László

MAGYAROK A BÉKEFENNTARTÁSBAN

ZRÍNYI KÁDÓ

Keménytáblás, 164 oldal

A könyv szerzője a békefenntartói tevékenység történeti áttekintésén felül egy olyan katonaszociológiai vizsgálat eredményeit adja közre, amelyben a válaszadók megosztják a külföldi missziókra történő kiválasztás, felkészítés, a missziós szolgálat, valamint a vissza-illeszkedéssel kapcsolatos tapasztalataikat, s megfogalmazzák igényeiket, illetve elvárásaikat.

A vizsgálat során feltárt tények reális és hiteles képet alkotnak a békeműveletekben részt vevő katonáink aktuális helyzetéről.

Hiánypótló mű fotókkal, grafikonokkal, táblázatokkal gazdagon illusztrálva.

**Zrínyi
Média**
HM Kommunikációs Kft.

1087 Budapest, Kerepesi út 29/B.

Telefon: 06-1-459-5371, 459-5373

Fax: 06-1-459-5383

E-mail: gyoredina@armedia.hu

Könyveinket megtekinthetik a

www.zrinyimedia.hu webooldal digitális könyvtárában.

Minden könyvünk kedvezményesen kapható a kiadványszerkesztőségben.

NEMZETI VÁGTA: MEGINT LOVAS NEMZET LEHETÜNK?

„Nőhuszár” a győztese és két dobogósa az idei Nemzeti Vágtának: elsőként Molnár Gyöngyi, a Bajai Kistérség lovasa ért célba és nyerte el a vándordíjat, az 1848-as „huszárkardot” a 10 millió forintos pénzjutalommal. Másodikként az almáskeresztúri Budinszki Barbara futott be, harmadik helyeztekként pedig Fodor Melinda, Siófok versenyzője.

Az idén kétnaposból ötnaposra szervezett lovasünnep és -verseny évek óta a magyar huszárhagyományok külsőségeivel zajlik. A Nemzeti Vágta főkapitányától, Székely Tibortól, a Magyar Huszár- és Katonai Hagyományörző Szövetség elnökétől megtudtuk, már a kezdet kezdetén tudatosan döntöttek így. Ha van igazi hungaricum – mondta –, akkor a magyar huszár az. Amikor a vágtát négy évvel ezelőtt Geszti Péter kitalálta, akkor Székely javasolta azt, hogy a lovasok versenyöltözéke a huszáregyenruhát utánozza. Az idei versenygyőztes „női huszárok” valójában nem tagjai a huszáregyesületnek, a versenyöltözék viszont a huszáregyenruhát mintázza, persze a biztonsági előírásoknak megfelelő módosításokkal. A „csákó” szeleesebb a huszárcsákónál, mert alá kellett aplikálni a kobakot (ez a lovasok bukósíakja). A zsinóros zeke is lazább a huszáregyenruhánál, hogy a gerincvédő aláférjen.

Nem jelentett-e zavart a hagyományörzők körében, hogy az idei „huszár lovasversenyen” egy új versenyág, a fogatvágta is elindult, az ókori harci szekeret utánzó bigákkal? – kérdeztük. Mire a főkapitány azt felelte, voltak ilyen aggodalmak. A fogatvágta azonban a mai magyar lovasport két kiválósága, a többszörös fogat-

hajtó világbajnok Lázár Vilmos, a Nemzeti Vágta új tulajdonosa (és egyben elnöke) és öccse, a szintén többszörös fogathajtó világbajnok Lázár Zoltán vezette be. Érthető, hogy új magyar ötletként, éppen azon a területen születik hagyományteremtő kezdeményezés, amelyikben világbajnokok vagyunk. A fogatvágta nagy közönségsikert élvezett. Egyébként a bigák, a két ló húzta ókori fogatok eddig is minden Nemzeti Vágtán jelen voltak. Hogy hol? A Hősök tere szoborcsoportjában! A „Hadistent” és a „Békeistennőt” a szobrász bigákon ábrázolta! Valószínűleg a Lázár fivérek is innen vették az ötletet az ókori harci szekerek modern versenylváltozatának a kialakításához. Mindez nem zavarta meg a Nemzeti Vágtát „üzenetét”, hogy egyszer megint lovas nemzet lehetünk.

A négy éve kitalált, s azóta egyre népszerűbb Nemzeti Vágtát a szervezők minden évben följajánlják a magyar történelem hőseinek vagy jeles személyiségeinek. Az első versenyt Hunyadi Mátyásnak, legnagyobb királyunknak és a magyar huszárság megteremtőjének ajánlották, a másodikat 1848 gyermekhőseinek: azóta indulnak a versenyen „kis huszár” futamok, pónilovakkal. A harmadik Nemzeti Vágtát tavalyi Széchenyi István, a magyar lóversenyzés megteremtője emlékére szervezték. Az idei versenyt a Rákóczi-szabadságharc békekötésének 300. évfordulóján Bercsényi Miklósnak, Rákóczi főgenerálisának és

SZÉKELY TIBOR, A NEMZETI VÁGTA FŐKAPITÁNYA

fiának, Bercsényi Lászlónak ajánlották föl a szervezők. Utóbbi pedig nem más, mint a magyar huszárhagyományok franciaországi meghonosítója. Aki Rákóczi testőr századosaként egyszer a fejedelem életét is megmentette, majd 1719-ben, 24 évesen Franciaországba emigrált. A rákövetkező évtizedben ő vezette be a sajátosan magyar könnyűlovassági csapatnemet a földkerekség akkoriban legnagyobb tekintélyű hadseregébe, s ezzel világszerte elismertette a magyar huszárt. Számos csatában és háborúban szerzett érdemeiért életpályája csúcán a Francia Királyság marsallja címet is megkapta. A mostani Nemzeti Vágtán a két Bercsényi arcképe, apa és fia portréja díszítette a hősök emlékművének oszlopát.

E lovas ünnep katonai hagyományainkkal történő összefonódását hangsúlyozta Hende Csaba honvédelmi miniszter is a főversenynapon mondott megnyitóbeszédében. „Közös örökségünk gyűjtött ma össze itt bennünket: egy lovas nemzet és egy katonanemzet hagyományai. Azoké a kitűnő férfiaké, akik huszárként karddal faragták történelmünket, s akik előtt főhajítással tisztelgünk. Olyan hagyományok, amelyeket nemcsak a világ évkönyvei, de hadseregei is számon tartanak – fogalmazott a honvédelmi miniszter. Mondván: „lovas nemzet voltunk, és talán egyszer újra azzá leszünk.”

Pálóczi Antal

AZ IDÉN ÚJ VERSENYÁG INDULT, A FOGATVÁGTA